

'Waarom zou er nu iets gebeuren dat mijn leven verandert?' vroeg Lisa aan haar opa.
'Omdat je het opschrijft natuurlijk.'
'Maar ik schreef het op omdat jij mij er toe uitdaagde.'
'Zie je dus dat er iets gebeurt. Ik heb je uitgedaagd. Dat zorgt er altijd voor dat een leven verandert.'
Lisa begreep het. Haar opa had haar een wel heel bijzonder cadeau gegeven: een notitieboekje met op de voorkant de titel: "de gave om je leven te veranderen."
'Kun je me nog een keer uitdagen opa?'
'Tuurlijk, wat wil je veranderen?'
Daar had Lisa nog niet over nagedacht maar ze zei het eerste dat in haar opkwam.
'Dat je nog één keer een rondje om het eiland vaart met je boot.'
Haar opa staaarde naar de horizon.
'Je kunt het cadeau ook nog ruilen hoor,' zei hij. 'Ik heb het bonnetje volgens mij nog wel ergens.'

Gup was met Otto, Lot en Lisa op bezoek bij Geert, Lisa's opa. Opa Geert woonde op het Waddeneiland Taksil. Hij was jarig en had de gewoonte om cadeautjes uit te delen op zijn verjaardag in plaats van te ontvangen.
Gup zag dat Lots opa opstond en de kamer verliet. Het viel Gup op dat het opeens doodstil was. Lot en Lisa leken standbeelden waarbij Lot bevroren leek terwijl ze haar kopje koffie halverwege de tafel en haar lippen liet zweven.
Aan de damp die uit het kopje opsteeg zag Gup dat de tijd niet echt stilstond en dat hij niet naar een schilderij keek.

'Waarom moest je nu juist dat zeggen?' vroeg Lot.
Lisa haalde haar schouders op.
'Ik wist niet dat hij boos weg zou lopen.'
'Dat had ik ook niet verwacht' zei Lot. 'Laat hem maar even in zijn eigen sop gaar koken.'
'Iedereen heeft het altijd over dat schip van opa maar niemand heeft het er met hem over. Vind je het gek dat hij dan zo reageert.'
'Waarom moet je er dan ook op zijn eigen verjaardag over beginnen?' vroeg Lot.
'Het is nooit een goede dag om over zoiets te beginnen', zei Lisa.
'Dus kan het net zo goed op zijn verjaardag', vulde Gup aan.
Daarmee leek het gesprek beëindigd. Lisa pakte een handvol chips, Lot dronk de koffie uit haar kopje en Otto nam een blokje kaas.

Tien minuten later kwam Geert weer binnen en deed of er niets aan de hand was.
Het leek of hij een plons water over zijn gezicht had gegooid. Zijn witte ruige baard was nat. Zijn borstelige brede wenkbrauwen lagen plat boven zijn ogen tegen zijn huid en de verticale groeven tussen zijn ogen leken diep te liggen.
'Ze moet die huisjes nu echt een keer op gaan knappen. Wat vindt jij?' vroeg opa Geert aan Lot.
'Gewoon zo'n grote sloopkogel er dwars doorheen', zei hij er achteraan.
'Waarom maak je je zo druk om die vakantiehuizen van dat oude mens?' vroeg Lot.
'Omdat ik het ergens anders over wilde hebben dan over dat schip,' zei Geert en lachte. 'We hebben gasten en dan is het niet gepast om zo te gaan zitten frikfrakken zoals ik net deed.'
'Dat is wel een mooie', zei Gup.
Iedereen keek Gup vragend aan.
'Frikfrakken is wel een mooi woord. Dat zou wel een nieuwe naam voor een pizza kunnen zijn.'
'De frikfrakpizza,' mompelde Otto. 'Hmmm, lang niet slecht alhoewel ik niet zou weten welke pizza die naam mag dragen.'
'Waar gaan jullie morgen met de pizzabus staan dan?' vroeg opa.
'We zijn door die mevrouw die jullie oud mens noemen uitgenodigd om bij de ingang van haar vakantieparkje te komen staan.'

Opa Geerts ogen spuwden vuur. Daarna slikte hij een keer zijn woede weg en keek Otto aan terwijl hij probeerde zijn glimlach terug op zijn gezicht te toveren.

'Dan ga ik morgen wel in mijn eigen huisje zitten.'

Gup kauwde een blokje kaas weg en vroeg: 'Hoe kan het eigenlijk dat uw huisje midden tussen de huisjes van dat oude mens staan? Heeft ze ook een naam eigenlijk?'

Lot en Geert zeiden niets.

'Ze heet Katty Ezyerhand,' zei Lisa. 'En ze is eigenaresse van alle huisjes hier op de punt van het eiland.'

'En het huisje van mijn vader staat midden op het park. Dat huisje is als enige niet in het bezit van Katty', vulde Lot aan.

Gup en Otto merkten dat ze niet verder moesten vragen. Ze waren hier te gast.

Een paar dagen hiervoor waren ze aangekomen om pizza's te verkopen. Ze hadden daarvoor een tijdelijke vergunning gekregen.

Ze mochten bij opa Geert in huis logeren.

'Katty ziet het probleem niet', zei opa Geert.

Lot zuchtte.

'Of ze ziet niet wat jouw probleem precies is. Je vertelt haar niet wat het probleem is.'

'Ik ga toch zeker niet aan haar vertellen wat ze zelf moet zien.'

'Zo blijven problemen problemen', zuchtte Otto.

'Hoe bedoel je?' vroeg Geert snibbig.

Otto haalde zijn schouders op.

'Wanneer jij niet vertelt aan Katty wat voor probleem je ziet weet zij niet wat je probleem is. Dan kun je wel vinden dat zij iets zou moeten zien maar als ze het niet ziet, heeft ze ook geen probleem.'

Opa Geert keek vreemd. Zijn wenkbrauwen fronsten en hij streek door zijn warrige baard.

'Het zou kunnen zijn dat je gelijk hebt, Otto', zei hij om direct daarna priemend zijn vinger in de lucht te steken.

'Als je maar niet gaat denken dat ik haar het probleem ga vertellen.'

'Dan ga ik het misschien wel doen,' fluisterde Lisa zo zacht dat alleen Gup, die dicht bij haar zat, het hoorde.

Gup en Otto parkeerden hun pizzabus 100 meter voor de slagboom naar het vakantiepark van Katty Ezyerhand. Lisa was ook mee. Met open armen kwam Katty niet veel later uit haar kantoor de drie begroeten.

‘Echt super dolletjes dat jullie er zijn zeg. Zo had ik me jullie en de bus precies voorgesteld. Ik had vannacht zo’n wervelende droom. Ik had jullie bus omhangen met bontgekleurde vlaggetjes en... He, jullie zijn met zijn drieën. Wat ben jij een mooi opgedroogd kind,’ zei ze tegen Lisa. ‘Hoor jij ook bij deze gezellige bende?’

Lisa knikte. ‘Ik ben Lisa.’

Katty schudde de handen van de drie met pompende bewegingen.

‘Ze is de kleindochter van Geert,’ zei Otto tussen neus en lippen door.

Even stopte Katty met de pompende schudbewegingen, ze kneep haar ogen tot spleetjes en keek met een zuur gezicht naar Lisa.

‘Heeft die zuurpruim zo’n mooie kleindochter. Het moet niet gekker worden. Zeg tegen je opa dat hij zijn baard moet afscheren. Dat is echt geen porem.’

‘Ik ben geen postbode,’ zei Lisa.

‘Hoe bedoel je dat?’

‘Wanneer u wilt dat mijn opa zijn baard af scheert dan mag u dat zelf zeggen.’

Katty begon onbedaarlijk te lachen.

‘Je hebt gelijk kind. Je hebt helemaal en absoluut gelijk. Het moet niet gekker worden. Ik ga je zeker niet gebruiken om iets aan je opa te zeggen. Maar zelf ga ik het ook niet doen. Dat ga ik nooit niet van mijn leven doen.’

‘Dan gaat u het wel doen,’ zei Gup.

Katty schudde verbaasd haar hoofd, hield haar hoofd scheef en keek vragend naar Gup.

‘U zei nooit niet. Nooit niet is hetzelfde als altijd dus u gaat het heus nog wel een keer zelf zeggen.’

Katty leek even in de war. Ze herpakte zich snel.

‘Dan moeten jullie nooit niet meer “u” tegen mij zeggen. Ik ben “je” voor jullie.’

‘Dat is goed, je,’ zeiden Otto en Gup tegelijkertijd.

‘Het moet niet gekker worden,’ mompelde Katty. ‘Wat heb ik nu weer binnen de poorten gehaald.’

‘Nog niets want we staan nog buiten de slagboom,’ zei Gup.

Katty schudde haar hoofd.

‘We gaan wat drinken in mijn hok,’ zei ze en wees naar het rietgedekte huisje waar, op een verweerd bord, het woord “kantoor” stond.

‘Waarom zeg je eigenlijk niets tegen mijn opa?’ vroeg Lisa.

Katty haalde haar schouders op en schonk wat te drinken in.

‘Dit eiland heeft veel verhalen. Vreemde geschiedenissen, mooie avonturen, spannende gebeurtenissen en woorden die alleen gefluisterd worden maar niet hardop worden gezegd. Het eiland is nooit stil en staat nooit stil. Het beweegt en de verhalen gonzen mee. De zee om het eiland neemt de verhalen mee en brengt ze met de vloed weer terug. Dan zijn ze vermengd met verhalen van het vasteland, of onafgemaakte geschiedenissen uit het verre verleden. Soms zijn het verhalen die iedereen wil horen maar meestal zijn het verhalen die een enkeling wil vergeten, gewoon omdat ze ongrijpbaar zijn. Dit eiland heeft strandjutters nodig die het strand afspeuren naar verloren voetstappen, naar verhalen die onder het zand verstopt zitten maar graag naar de oppervlakte willen komen. Het enige dat je hoeft te doen om dat voor elkaar te krijgen is een beetje graven. Een heel klein beetje graven. Kunnen jullie dat?’ vroeg Katty terwijl ze Gup en Lisa aankeek.

De beide vrienden hadden verbaasd geluisterd en Gup was gevangen genomen door de blik in de ogen van Katty. Haar felblauwe glinsterende ogen staken af tegen de perkamenten huid van haar gezicht. Haar zilvergrijze haar, dat ze met een touwtje bij elkaar had gebonden, danste licht mee met elk woord dat ze dromerig uit had gesproken.

‘Ik zoek wel een schep,’ zei Gup toen.

Katty knikte. ‘Jij kunt beter met je ogen en oren graven,’ zei ze. Daarna stond ze plotseling op en liep naar het raam van haar kantoor.

‘Het moet niet gekker worden,’ riep ze. Daarna rende ze schreeuwend naar buiten.

'Ho daar mee. Stop onmiddellijk!'

Gup, Otto en Lisa volgden haar en bleven van een afstand kijken naar wat er gebeurde.

Voor de slagboom stond een vrachtwagen. De laadbak kantelde waardoor er zand uit de bak gleed en op de straat en over de slagboom terecht kwam.

Katty liep naar de chauffeur van de vrachtwagen die met een afstandsbediening de laadbak weer liet zakken.

'Jij stomme halfgare opgebrande plofkop, wat denk je dat je doet?'

De chauffeur keek haar niet begrijpend aan, liep naar zijn cabine en zette de motor uit.

'Ik bezorg zand.'

'Maar niet hier want ik heb niets besteld.'

'Dacht het wel,' kreeg Katty als antwoord.

'John Brookman, ik ken je al sinds drie minuten nadat je op deze wereld kwam. Je moeder is bevallen in mijn kantoor omdat ze te eigenwijs was om naar het vasteland te gaan om je op deze wereld te gooien. En nu gooi jij dat zand hier neer. Je bent net zo eigenwijs als je moeder door niet eerst even aan mij te vragen of je wel op het juiste adres bent.'

John Brookman keek schaapachtig naar zijn voeten. Op hetzelfde moment haalde hij een envelop uit zijn achterzak, opende die en gaf Katty de brief die er in zat.

"Af te leveren: 10 kubieke meter zand.

Eilandweg 1

Voor de slagboom.

10 uur.

Rekening is betaald bij opdracht."

Katty las het briefje hardop voor. Ze blafte elk woord in het gezicht van John.

'Dus je denkt dat ik opdracht heb gegeven om 10 kubieke meter zand voor mijn eigen slagboom te storten? Hoe kunnen mijn gasten nu het terrein op en af, oetwammes.'

John keek van Katty naar Otto met ogen die om raad vroegen.

Otto kwam dichterbij staan en nam het briefje uit de handen van Katty.

'Het klopt wel wat er staat dus deze chauffeur heeft precies gedaan wat zijn opdracht is.'

Katty schudde haar hoofd.

'Het moet niet gekker worden. Dus je bent het met hem eens?'

'Dat zeg ik niet. Ik zeg alleen dat hier staat wat zijn opdracht is en hij heeft de opdracht goed uitgevoerd.'

Katty trok het touwtje uit haar haar en schudde haar hoofd.

Ze gromde.

'Maar ik heb dit zand niet besteld.'

'Heb je enig idee wie dan wel?' vroeg Gup.

Katty deed haar handen voor haar buik over elkaar en keek naar Lisa.

'Geert Teisem, nu ben je echt een stap te ver gegaan,' zei ze sissend. Daarna draaide ze zich om, liep naar haar kantoor terwijl ze riep tegen John Brookman: 'Hier blijven John. Ik bel je moeder.'

Niet veel later hoorden ze een kant van een telefoongesprek.

'Katty hier. Wie heeft die opdracht gegeven? ... Hoezo, dat weet je niet?... Lag er een envelop met geld en de opdracht in je brievenbus?... En dan vraag je mij niet eens even maar stuur je John hier naar toe?... Ja, dat is wel duidelijk... Laat hij het maar weer meenemen!... Wanneer? Ja, nu direct!... Hoezo moet ik daarvoor betalen?... Dat gaat niet gebeuren. Nu niet en nooit niet. Stelletje oetkuikens.'

Aan het geluid te horen had Katty nog een ouderwetse telefoon waarbij ze de hoorn op de haak smeet waarna ze driftig stampend naar buiten kwam.

'Van mijn terrein af', schreeuwde ze tegen John.

'Ik sta niet op je terrein,' antwoordde hij.

'Jij moet niet te bijdehand gaan doen, Brookman, daar win je geen kampioenschappen mee.'

John deed of hij zijn cabine in wilde stappen.

'Ik kom straks terug met de shovel. Dan rij ik het zand naar het strand voor je.'

Hij stapte toen echt in zijn cabine, startte de motor en reed weg terwijl Katty met open mond achterbleef.

'Het moet niet gekker worden,' mompelde ze.

Het was een vreemde situatie.

Otto, Gup en Lisa stonden er bij en keken er naar. Katty wist zich geen raad en de pizzabus kon het terrein niet op.

'Ik heb een idee,' zei Gup. Zonder te wachten ging hij verder.

'Laat John een deel van het zand maar daar naartoe schuiven. Dan maken we er een strand van waar we de bus op parkeren. Dan verkopen we pizza's aan zee.'

Katty knikte.

'Binnenkort zitten we hier toch aan zee,' zei ze raadselachtig.

Tijd om door te vragen was er niet want John parkeerde zijn shovel vlak bij de berg zand.

Katty sjokte naar hem toe toen hij uitstapte en stak haar hand omhoog. John gebaarde dat het goed was.

'Volgens mij hebben ze het weer goed gemaakt,' zei Otto.

'Wel handig, zonder woorden,' zei Lisa.

Katty gebaarde en wees van het zand naar een plek, binnen de slagboom, tegenover het kantoor.

John knikte, zette de pet die hij op had achterstevoren op zijn hoofd en beklom zijn shovel. Niet veel later schoof hij het zand naar de plek die Katty hem had gewezen. Hij tikte tegen zijn pet ten teken van afscheid en niet veel later was de rust terug.

'Iemand heeft een verdraaid mooi strand voor me betaald,' zei Katty.

'Eigenlijk mag je diegene wel dankbaar zijn,' zei Lisa.

'Dan moet ik er wel als de achter komen wie dat heeft gedaan, en waarom?'

'Je dacht dat mijn opa het heeft gedaan,' zei Lisa.

Katty zweeg en keek haar indringend aan. Daarna schudde ze haar hoofd.

'We spreken niet meer met elkaar. Hij ziet het probleem niet en ik ga het hem niet vertellen maar dit heeft hij niet gedaan. Daar is hij te slim voor.'

De laatste zin fluisterde ze.

Gup wilde zeggen dat opa Geert ook iets zei over een probleem dat Katty niet zag maar hij hield zijn mond. Het was hem wel duidelijk dat ze allebei een probleem hadden maar dat ze dat niet met elkaar deelden.

Otto reed de pizzabus het nieuwe strand op waarna Katty meehielp om het strand aan te kleden. Ze haalde wat parasols op en een windscherm die Gup en Lisa neerzetten. Otto was in de bus bezig om voorbereidingen te treffen voor het maken van de pizza's.

Katty lachte weer wat. Even later zaten ze buiten de bus op een paar strandstoelen.

'Wat verwacht je eigenlijk van ons?' vroeg Otto.

'Dat het hier weer gaat leven.'

'Dat is nogal vaag,' zei Otto.

'Vaag is een mooi woord. Net als het woord mist. En dat is precies zoals het is. Het is hier een beetje vaag op de punt van het eiland. Wanneer je daar boven op die duintop staat,' zei ze en wees naar het hoogste duin, 'dan lijkt het wel of het altijd mistig is voor de horizon. Wanneer je daar staat dan heb je het meest geweldige uitzicht wat je kunt bedenken. Wanneer je naar rechts kijkt zie je de Ondermaat, een zandbank dat bijna een eiland op zich is. Daar ligt de boot van die oude gek. En wanneer je naar links kijkt dan zie je de eindeloze Noordzee die steeds dichterbij komt.'

Katty stond op.

'Dat het hier weer gaat leven,' zei Gup.

'Precies, jongen, het mag hier weer gaan leven. De huisjes hier zijn wat verouderd, dat weet ik heus wel. Maar ik weet niet of het interessant genoeg is om elk huisje op te knappen. Ik wil kijken of het hier op de Punt weer wat gezelliger kan worden. Vandaar dat ik jullie heb gevraagd. Ik hoop dat er wat meer aanloop komt wanneer jullie hier bijzondere pizza's verkopen. Ik heb folders laten maken en verspreid in het dorp. Ik haal er wel een op.'

Met die woorden liet ze het drietal achter zich en liep haar kantoor binnen. Even later kwam ze terug, gaf ze een folder en vertrok weer.

Op de folder stond dat de pizzabus bij vakantiepark 'Ezyerhand' stond met lekkere pizza's.

'Laten we maar een frikfrakpizza bedenken,' zei Otto.

‘En een ‘het moet niet gekker worden-pizza’ lijkt me ook wel de moeite waard,’ ze Gup waarna hij naar Katty wees.

Die eerste avond hadden ze het drukker dan Katty had verwacht. Of het kwam door de plek waar ze stonden, namelijk zichtbaar vanaf het pad dat naar zee liep, de folder of omdat het lekker rook wisten ze niet maar er kwamen mensen.

‘Mijn man maakt altijd zelf pizza,’ zei een dame met een mantelpakje aan en op hoge hakken.

‘Nietwaar wel, Harm?’

De man die Harm genoemd werd knikte. Toen zijn vrouw niet keek knipoogde hij naar Gup.

‘Dan is de keuken van hem. De deur gaat op slot en dan is de keuken een uur zijn plek. Nietwaar wel Harm?’

Harm knikte. Zijn bolle wangen gingen er een beetje bij op en neer. Hij had een knalgeel fluorescerend t shirt aan en een geel paars geblokte korte broek om zijn benen. Hij had een paar oude gymschoenen aan zonder veters. Met zijn handen in zijn zakken keek hij naar zijn vrouw en dan knipoogde hij weer naar Gup.

‘Hoe vaak per dag maakt hij een pizza?’ vroeg Gup.

Harms wangen bibberden weer wat op en neer. Hij lachte zonder geluid.

‘Als het aan hem ligt de hele dag,’ zei de vrouw waarbij ze haar neus omhoog stak.

‘Dat dacht ik al,’ mompelde Otto.

‘Wel een mooi strandje hebben jullie hier zeg,’ ging de vrouw verder. Hier kun je vast ook nog wel juttten voor je museumpje, nietwaar wel Harm?’

Harm knikte.

‘Daar kon je wel eens geen gelijk in hebben Giselle,’ mompelde Harm zo binnensmonds dat het een tijdje duurde voor Gup begreep wat Harm net had gezegd.

‘De zevenhonderdachtttiende schoen, of de zesduizendste fles zonder briefje.’

Het was op de een of andere manier duidelijk dat Harm een juttersmuseum had maar dat zijn vrouw Giselle er niet te veel van moest hebben.

‘Heb je wel eens flessen met briefjes gevonden?’ vroeg Otto.

Harm wilde zijn mond open doen maar Giselle was hem voor.

‘Aan elke bezoeker leest hij ze voor, of ze het willen of niet. Soms staat er volgens mij niets op zo’n briefje maar bedenk je ter plekke iets, nietwaar wel Harm.’

Harm schudde vrijwel onmerkbaar zijn hoofd.

‘Staat wel wat op elk briefje,’ zei Harm. Gup kon nu beter verstaan wat Harm zei. Hij plakte alle woorden van de zin aan elkaar zodat het een grote mompel leek.

‘We hebben de frikfrakpizza voor jullie beiden klaar’, zei Otto.

‘We hadden toch geen frikfrakpizza besteld, nietwaar wel Harm?’, zei Giselle met grote ogen. ‘We hadden de goedkoopste besteld, nietwaar wel, Harm?’

‘Dit is de goedkoopste, mevrouw’, zei Gup. ‘En tegelijkertijd ook de duurste,’ vulde Otto aan. Lisa grinnikte. Zij had voorgesteld om voor alle pizza’s dezelfde prijs te laten betalen.

‘De goedkoopste die ook de duurste is?’ vroeg Giselle beteuterd. ‘Hoe bedoel je dat? Dat is wel vreemd, nietwaar wel Harm?’

Harm knikte.

‘We verkopen vandaag de duurste pizza’s voor de laagst mogelijke prijs,’ zei Gup. ‘Omdat we hier vandaag voor het eerst zijn willen we geen onderscheid maken tussen de verschillende pizza’s en hun prijzen. Elke pizza vindt het vandaag leuk om tegen dezelfde prijs te worden aangeboden. Zo maken ze ook geen ruzie en hoeven ze ook niet hun best te doen om verkocht te worden, snapt u?’

Giselle schudde haar hoofd en deed een stap opzij om beter in het lachende gezicht van haar Harm te kijken. Daarbij kwam een van haar hoge hakken een beetje scheef in het zand terecht en brak af.

‘Harm, mijn hak is er afgebroken. Kijk nou dan toch eens.’

Harm keek naar de hak van zijn vrouw en knikte.

‘Dat ziet eruit als een knakhak,’ mompelde hij.

‘Misschien heb je nog wel een nieuw paar in je museum staan,’ kon Otto niet nalaten om te zeggen. Giselle keek naar de mannen.

'Nemen jullie me op de hak of zo, nietwaar wel Harm?'

Harm knikte.

'We nemen even een loopje met je, lieverd.'

Gup deed de pizza's in dozen en schoof over het uitgeefraam naar Giselle en Harm.

Harm pakte een bundeltje bankbiljetten en wat kleingeld uit zijn broekzak, telde wat hij moest betalen en legde dat in Gups open hand. Hij tikte tegen zijn hoofd als teken van afscheid, ondersteunde zijn vrouw die waggelend mee liep en weg waren ze.

Op dat moment kwam Lot aangefietst.

'Dat was Harm Vloed met zijn Giselle', zei ze nadat ze was afgestapt. 'Zo zeg, dat hebben jullie hier gezellig voor elkaar. Ik heb het idee dat ik bij een echte strandtent ben. Ik wist niet dat hier een strandje was.'

Lisa liep naar Lot. 'Dat was er ook niet maar sinds vandaag wel.' Lisa legde aan haar moeder uit wat er was gebeurd. Lot schudde haar hoofd.

'Dat is wel een heel bijzonder verhaal.'

'Heette die man echt Harm Vloed?' vroeg Otto.

'Nee,' zei Lot, 'dat is zijn bijnaam. Hij heet Harm Epstra maar ze noemen hem vloed. Hij heeft hier vlak bij een juttersmuseum met spullen die hij in de loop der jaren heeft verzameld. Zijn vrouw zit aan de kassa en hij leidt de mensen rond.'

Lot grinnikte even maar niet voor lang omdat ze opeens achter haar de stem van Katty hoorde.

'Zie ik hier niet Lot van Geert zeg. Het moet niet gekker worden. Wees van harte welkom op het strand van de Punt.'

Lot draaide zich om en keek in het breeduit lachende gezicht van Katty.

Lot wist zich niet zo snel een houding te geven. Zo vrolijk had ze Katty nog niet vaak gezien. Sinds ze zich kon herinneren was Katty een verschrikkelijk mens dat er van alles aan deed om haar het leven zo zuur mogelijk te maken.

'Dag Katty,' zei Lot gereserveerd.

Katty liep langs haar alsof ze niet had gehoord dat Lot wat koeltjes deed.

'Het gaat goed hè?'

Otto knikte.

'Vanavond komt de sjoelclub ook langs. Die sjoelen een keer in de week in mijn kantine en ik heb ze gezegd dat ze wat eerder moeten komen omdat jullie hier staan. Janko is hun voorzitter en hij heeft me gezegd dat ze waarschijnlijk wel een paar pizza's komen halen.'

'Gaan ze die gebruiken als sjoelschijven dan?' vroeg Gup.

'Mag ik niet hopen,' zei Katty. 'Hun sjoelbakken zijn echte wedstrijdbakken en ik heb me laten vertellen dat dit clubje het beste is van het eiland.'

'Hoeveel sjoelverenigingen zijn hier dan?' vroeg Gup.

'Twee geloof ik,' mompelde Katty. 'Maar ik heb begrepen dat deze club zijn sjoelbakken volgens een geheim recept gladmaakt.'

Gup keek Katty ongelovig aan.

'Wat kijk je me ongelovig aan, jongen. Het is namelijk echt zo. Bij sjoelen gaat hem drie dingen. De bak, de stenen en de glijder. Tenminste, dat heb ik me laten vertellen. En die bak moet zo glad zijn als een paling in een emmer snot. Maar vraag ze zelf maar eens, ik verwacht ze elk moment.'

'Hoe heet deze club dan?'

'De Brikkemikkers. Hoezo?'

Gup glimlachte.

'Omdat het best wel heel goed mogelijk zou kunnen zijn dat we vanavond een pizza "brikkemikkers" op de menukaart hebben staan.'

Katty priemde haar vinger naar Gup. 'Slim bedacht jongen, heel slim bedacht. Daar zijn ze vast gevoelig voor.'

Gup pakte uit een kast een stevig stuk karton en een stift.

"het hier en nu menu

vandaag: pizza brikkemikkers"

'Het hier en nu menu?' vroeg Otto.

'Ja, pap, dat is een menu dat elke dag kan veranderen.'

Otto grinnikte. 'En wat gooien we op de pizza brikkemikkers?'

Lot kwam naast Katty voor het uitgeefraam staan.

Katty keek haar van opzij aan en waar ze even eerder bijna overdreven vriendelijk was leek haar stemming opeens om te draaien.

'Je wilt me toch niet vertellen dat jij een goed idee hebt voor die pizza?' zei ze.

'Het moet niet gekker worden. Toen je zo'n kleine snotaap was stond je ook altijd al vooraan. Je mag blij zijn dat ik je niet van mijn park gooi.'

Lot zuchtte en Katty liep weg naar haar kantoor.

'Zo ging het vroeger ook al,' zei Lot. 'Mijn vader heeft hier op het park zijn eigen huisje. Wanneer je over het park loopt dan zie je meteen welke van hem is. Hij staat tussen de huisjes van Katty en mijn vader wil hem niet verkopen aan haar. En daar maken ze geregeld ruzie over. Ik soms het idee dat mijn vader het huisje niet wil verkopen, alleen omdat hij ruzie kan maken als Katty hem de vraag stelt om het aan haar te verkopen. Ik ben er altijd de dupe van. Wanneer ik over het terrein loop wijst ze me op het enige paadje waar ik over heen mag lopen om bij het huisje te komen. Maar loop ik over dat paadje dan heeft ze opeens bedacht dat het een ander pad is.'

'Waarom hebben ze eigenlijk echt ruzie, mam?'

Lot haalde haar schouders op.

'Omdat ze allebei te koppig zijn, volgens mij. Te koppig om toe te geven. En omdat het eiland loopt.'
Gup en Otto keken elkaar aan maar Gup schudde zijn hoofd. Ze wisten allebei dat ze aan Lot moesten vragen wat ze bedoelde met "omdat het eiland loopt" maar daar kwamen ze nu niet aan toe want de Brikemikkers kondigden zich aan.

Vier krasse oude mannen kwamen aangeslenterd. Per tweetal droegen ze een sjoelbak tussen hen in. Ook hadden ze alle vier een kapiteinspet op hun hoofd met knopen die blonken. Ze zeiden niets, ze steunden en kreunden des te meer alsof het ze allemaal wat te zwaar was. Voor de open slagboom stonden ze stil.

‘He, wat is dit voor flauwekul,’ schreeuwde een van de sjoelers.

Katty kwam uit haar kantoor, keek naar de brikkemikkers en ging op een draf weer naar binnen. Even later ging de slagboom naar beneden.

‘He Ezyerhand, de Brikkemikkers staan voor je poort. Doe als de wiederweerga open anders breken we hem open met onze poezelige perzikehandjes.’

Katty stak een arm naar buiten en stak haar duim op. Daarna ging de slagboom weer omhoog en liepen de vier verder in de richting van de pizzabus.

Toen ze daar aankwamen legden ze de sjoelbakken op een paar strandstoelen en kwamen voor de uitgeeftafel staan.

‘Wij zijn de Brikkemikkers, maar dat hadden jullie vast al gehoord van mevrouw Ezyerhand. Die daar met zijn knokkelneus en dat gegroefde piratengezicht is Roy. Hij heeft koninklijk bloed door zijn aderen stromen. Tenminste, dat zegt hij. Die ouwe wijze met dat grijze baardje is Bastiaan. Je denkt dat je hem alles wijs kan maken maar hij weet meer dan wie dan ook. Daar hebben we onze Wieger, ooit vuurtorenwachter maar nu vooral puntenteller en een ongelofelijke zeur en ik ben Janko, voorzitter en achterzitter, voorstander en achterstander. Ik regel de uitjes van dit team en bestel nu alvast vier pizza’s. Maar dat is leuk zeg. Jullie hebben een Brikkemikker pizza?’

Gup knikte.

‘Die hebben we al zo lang op het hier en nu menu staan als we een hier en nu menu hebben.’

Janko hield zijn hoofd scheef alsof hij nadacht en het niet vertrouwde wat Gup zei.

‘Maar wat was dat net met die slagboom?’ vroeg Otto.

Roy met de knokkelneus en zijn gegroefde gezicht nam het woord.

‘Katty laat geen vreemden op haar terrein. Eigenlijk laat ze niemand op haar terrein, behalve de mensen die een huis van haar huren. Dat houdt weer in dat ze altijd de slagboom naar beneden heeft.’

‘Stom natuurlijk,’ zei Bastiaan, ‘want als je het terrein op wilt loop je gewoon om de slagboom heen. Maar om het spel van vrouw Ezyerhand mee te spelen hebben we in onze regels laten opnemen dat we pas het terrein op mogen wanneer de slagboom wordt geopend.’

‘En omdat de slagboom omhoog was konden jullie niet naar binnen,’ zei Otto.

‘Je hebt het door pizzaman,’ zei Janko. ‘Kunnen jullie over een uur vier van die Brikkemikkers in ons clubhuis brengen?’

Gup knikte.

‘Hoe komen jullie eigenlijk aan de naam Brikkemikkers voor jullie sjoelvereniging?’

Bastiaan nam het woord. ‘Twee redenen,’ zei hij. ‘Reden een is dat een sjoelsteen ook wel een brik wordt genoemd. We mikken dus de brikken. Reden twee is dat de brik een zeilschip is met vierkantgetuigde masten, aangevuld met stagzeilen en achter de mast hangt het brikzeil. Wij houden er van om wrakkige houten schepen op te knappen zodat ze weer kunnen varen. Dat doen we omdat we zelf ook allemaal hebben gevaren.’

‘Goede uitleg Bastiaan,’ zei Wieger, ‘maar nu is het de hoogste tijd om die brikken te mikken. Ik voel aan mijn water dat ik enorm in vorm ben.’

‘Bedoel je die buik van je, die heeft ook een enorme vorm,’ grapte Roy.

Wieger keek naar zijn bollende buik en keek om zich heen.

‘Ik voel hier dat er over een klein uur ruimte is voor een pizza.’

De vier brikkemikkers pakte hun sjoelbakken en verdwenen achter het kantoor van Katty om op weg te gaan naar hun zaaltje.

Lot staarde mistroostig voor zich uit.

‘Je opa was ook lid van de brikkemikkers, Lisa.’

‘Waarom nu niet meer dan?’ vroeg Lisa.

Lot haalde haar schouders op.

'Dat had iets te doen met oma. En met de boot van opa.'

'Ligt opa's boot nog steeds op dezelfde plek?'

'Als het goed is ligt hij op Ondermaat, het eilandje vlakbij, maar ik durf er opa niet naar te vragen', zei Lot. 'Lastig als je dingen wel wilt weten maar je hebt de woorden niet om ze in de juiste vraag te gieten.'

Lisa en Gup liepen na het ontbijt tussen de vervallen huisjes van het vakantiepark van Katty door. Ze waren op weg naar het huisje van opa Geert. Ze hadden van hem de sleutel gekregen waarbij hij had gezegd dat ze er voorzichtig mee moesten zijn. Lisa had een touwtje met sleutel om haar hals gedaan. Daarna had ze haar opa een kus gegeven en waren ze weg gegaan.

‘Ben je wel eens in het huisje geweest?’ vroeg Gup, toen ze voor het huisje stonden.

‘Volgens mij wel maar ik kan met er eigenlijk niets van herinneren,’ zei Lisa terwijl ze de sleutel in het slot stak.

Nadat ze de deur had geopend gingen ze naar binnen

Het was echt een huisje, er was niet veel meer ruimte dan in de pizzabus. In de ruimte van vijf bij vijf meter stonden een paar stoelen, een tweepersonsbank, een tafel en een keuken. Aan de linkerkant was een muurtje met twee deuren. Een leidde naar een berging, achter de ander een wc en een douche. Aan de rechterkant, achterin was een ladder naar een zoldertje. Daar stond een smal tweepersonsbed met een vrolijk spreid er op. Wat bijzonder was dat aan de achterwand, naast het keukenblok een kast was getimmerd. Het leek of het een zelfgemaakte kast was. Hij paste precies tussen het keukenblok, de verhoging en de rechterwand.

‘Ik weet het weer,’ zei Lisa. ‘Ik ben hier al een keer geweest want ik weet dat opa die kast zelf heeft gemaakt van aangespoeld hout. Hij heeft elke la zelf gemaakt en de knopjes op de lades zijn ook allemaal aangespoelde spullen.’

Lisa wreef over het hout van de kast. Het hout had pastelkleuren, een beetje verweerd alsof iemand de kleuren met water had verdund.

‘Hij heeft deze kast volgens mij voor mijn oma gemaakt, dan kon ze hier aan het werk,’ herinner ik me nu.

‘Heb je je oma gekend?’

‘Nee, die is volgens mij zestien jaar geleden gestorven.’

Gup ging zitten in een van de stoelen en keek om zich heen. Door de open deur kwam ze zilte zeelucht naar binnen.

Lisa opende wat laatjes.

‘Hoe zat dat eigenlijk met die boot van je opa?’ vroeg Gup.

‘Hoezo?’

‘Je zei tegen je opa dat je wilde dat hij nog een keer met de boot om het eiland moest varen.’

‘Ach ja, dat zei ik eigenlijk zo maar. Ik weet dat opa een boot heeft gehad en dat er iets mee aan de hand is. Een herinnering aan oma of zo. Maar ik wist niet dat hij zo vreemd zou reageren. ik weet trouwens ook niet waar dat ding is.’

‘Ik wel, denk ik,’ zei Gup. ‘Katty vertelde gisteren iets over dat eiland hier vlakbij, Ondermaat. Ze zei dat daar die boot van die oude gek ligt. Ik denk dat ze daarmee de boot van je opa bedoelt.’

Lisa knikte. Ze haalde een bakje met foto’s uit een la en bekeek ze een voor een.

‘Hier,’ zei ze, ‘een foto van een boot. Volgens mij staat mijn opa er op.’

‘Ja, dat ben ik,’ hoorden ze plotseling de stem van opa Geert.

Lisa schrok ervan, alsof ze was betrapt tijdens het pakken van een snoepje.

‘Waar is je boot nu dan?’ vroeg Lisa waarna ze haar hand voor haar mond deed omdat ze dacht dat haar opa de vraag vervelend vond. Opa Geert kwam zijn huisje binnen en liep naar Lisa toe. Hij legde een hand op haar hoofd en stak zijn andere hand uit. Lisa gaf hem de foto’s. Zonder wat te zeggen bekeek Geert elke foto uitgebreid. Lisa ging op de tweepersonsbank zitten en keek naar Gup.

‘Ik had een boot maar die is eeh... losgeslagen,’ zei opa Geert tenslotte.

‘Waar is die boot nu dan?’ vroeg Gup heel direct.

Opa draaide zich om en keek Gup met dichtgeknepen ogen aan.

‘Doet dat er toe?’ Opa stelde een tegenvraag.

‘Alles wat belangrijk is doet er toe,’ zei Gup zonder na te denken.

‘Dan doet dit er niet toe.’

Opa Geert kneep zijn ogen dicht en wilde zich weer omdraaien omdat hij dacht dat er genoeg over was gezegd maar Gup had nog een vraag.

‘Wanneer dan wel?’

'Wanneer je er wat mee kunt redden.'

Gup kneepte op zijn beurt zijn ogen dicht.

'Dus als ik iets kan redden dan zegt u waar de boot is?'

Opa glimlachte en nu Gup een aai over zijn hoofd. Hij zei niets, draaide zich om en liep weg.

'Hoe heette de boot?' vroeg Gup toen opa Geert het huisje verliet.

Even hield opa zijn pas in en het leek of hij zich wilde omdraaien maar hij liep verder.

'Fanny,' zei hij om het daarna te herhalen. 'De boot heet Fanny.'

Toen opa uit het zicht was verdwenen stond Lisa op.

'Mijn oma heette Fanny,' zei ze.

'Dat dacht ik al', zei Gup. 'De boot heet Fanny en ligt op Ondermaat. En jij wilt graag dat je opa er weer een rondje mee gaat varen om het eiland.'

'Dat was meer een geintje.'

'Maar zou je het willen?'

'Het is meer de vraag of mijn opa het zou willen.'

'Dat is helemaal waar.'

Lisa nam de sleutel in haar hand.

'Zullen we weer gaan?'

Gup knikte. Op het moment dat ze naar buiten liepen kwam er een man om de hoek. Hij schrok zichtbaar toen hij Gup en Lisa bij de deur zag staan. Hij hield zijn pas in maar bedacht zich toen en liep ze, terwijl hij iets onverstaanbaars mompelde, verder. De man sleepte met zijn rechterbeen en alhoewel het al behoorlijk warm was had hij een lange broek aan en een dikke gebreide trui. Hij had, zo had Gup in het voorbij gaan gezien, een grote oorring in zijn linkeroor. Gup keek de man na. Aan het eind van het pad keek hij een keer vluchtig om.

'Vreemde man,' zei Lisa.

'Je haalt me de woorden uit mijn mond. Maar ik vind vreemde mannen wel leuk want dat geeft me altijd het idee dat er wat gaat gebeuren.'

De “het moet niet gekker worden pizza” werd een succes. Iedereen die bij de bus kwam en de naam las moest grinniken omdat ze daarin de uitspraak van Katty herkenden. De enige die het niet door had was Katty.

‘Jullie verkopen dat ding wel vaak,’ zei ze toen ze een praatje kwam maken.

‘De vaste gasten vinden het trouwens leuk dat jullie hier zijn.’

‘Wij ook,’ zei Otto. Hij kneedde het deeg voor de pizzabodem en Gup was venkel aan het snijden.

‘Wat doen jullie er eigenlijk op?’ vroeg Katty.

Gup wees naar de plank voor hem. ‘Venkel, zoete ui, grote groene olijven en geraspte trugole, een milde fruitige kaas van de weelderige weiden uit het Italiaanse gebied Asiago.’

‘Klinkt goed.’

‘Smaakt nog beter. Wil je straks een stukje?’, vroeg Otto.

‘Dat sla ik niet af,’ zei Katty.

‘Dat zou ik ook zeker niet doen. Ik zou ook niet weten hoe je een pizza af kunt slaan. Op de fiets kun je wel afslaan, of in de auto, of als je begint met een spelletje midgetgolf maar een pizza?’

Katty keek beduusd. Ze snapte niet helemaal wat Gup bedoelde.

‘Het moet niet gekker worden,’ zei ze.

‘Precies,’ zei Otto. ‘Die pizza krijg je straks. Maar mag ik je eerst een vraag stellen waar je geen antwoord op hoeft te geven?’

Katty glimlachte.

‘Dat is op zich al een mooie vraag. Ik stel mezelf ook voortdurend vragen waar ik me van mezelf geen antwoord op hoeft te geven. Ik ga wel eens op het hoge duin zitten om de zon in zee te zien zakken en dan komen allerlei onbeantwoorbare vragen naar boven. En het gekke is dat sommige van die vragen later toch worden beantwoord. Het lijkt soms net of de zee me antwoorden geeft. Net of ik dan een fles vindt met een briefje er in waar het antwoord op staat. Niet dat ik echt een fles vindt en ik krijg ook geen echt briefje maar dat idee heb ik er dan bij.’

‘Dus je krijgt een fles met een briefje maar als je het briefje leest is de fles weg en als je de fles wilt pakken is het briefje opeens ook verdwenen,’ zei Gup.

‘Jij hebt hem door. Misschien moet je ook een keer naast me op het hoge duin komen zitten.’

Daarna richtte ze zich tot Otto.

‘Welke vraag die ik niet hoeft te beantwoorden heb je voor me?’

‘Je hebt zo’n mooie plek voor vakantiehuisjes. Vlak bij zee, achter het duin maar je huisjes zijn nou niet het meest modern.’

‘Voor je de vraag stelt wil ik hem stellen. Je vraagt je af waarom ik geen geld uitgeef om de huisjes op te knappen?’

Otto knikte.

‘Omdat het eiland loopt’ zei Katty.

Otto en Gup lachten maar Katty bleef bloedserius kijken.

‘Soms lijkt het dat ik wartaal spreek, dat weet ik. Dan lijkt het net of ik ben geraakt door de hoogste golven in de branding of dat ik te lang in de lamp van de vuurtoren heb gestaard. Ik weet dat sommige mensen denken dat ik te veel gorgel met zeewater omdat ik een rauwe stem heb of dat ik niet helemaal helder in mijn hoofd ben maar in dit geval maak ik geen grap. Om de luie zeesterren niet. Ik zeg je dat het eiland loopt. Toen ik hier zestig jaar geleden werd geboren lag de zee veel verder van deze plek af dan nu het geval is. Door zeestromingen en wind en andere gekkigheden snoept de zee zand van deze kant van het eiland af en legt het aan de andere kant neer. Hier,’ zei Katty en wees naar de duin, ‘zal over een paar jaar de zee zijn. Toen ik werd geboren was er veel meer duingebied en moet je nu eens zien, een smalle strook duin beschermd mijn vakantiepark tegen de zee.’

Katty schudde haar hoofd.

‘Ik wil de huisjes wel opknappen, graag zelfs, maar het duurt lang voor iedereen door heeft dat het belangrijk is dat het strand wordt opgehoogd met zand.’

‘Luisteren ze niet naar je?’, vroeg Otto.

'Ik ben Katty. Wie luistert er nu naar Katty.' Haar hoofd ging heen en weer en ze maakte een wegwerpgebaar.

'Maar wat zit ik te zeuren. Komt zeker omdat ik trek heb. Honger als een wilde krabbenvanger. Het moet niet gekker worden, zoveel honger heb ik. Is de pizza al bijna klaar met die venkel en die zoete ui?'

'Otto stopt hem nu in de oven. Ik roep wel als hij klaar is,' zei Gup. Hij en Otto zagen aan de houding van Katty dat ze er niet verder over wilde praten. In plaats daarvan liep ze naar de mensen die in de buurt van de slagboom een praatje maakten. Gup staarde naar het hoge duin. Hij zag er iemand boven op staan. Gup pakte zonder na te denken zijn verrekijker uit een la en richtte hem op het duin. Hij herkende de man die deze ochtend langs het huisje van opa Geert was gelopen. Hij herkende de trui en de lange broek en toen de man ging lopen zag hij het slepende rechterbeen. De man gebaarde met zijn armen. Het leek of hij gymnastiekoefeningen deed, maar dan alleen met zijn armen.

'Vreemd,' zei Gup meer tegen zichzelf dan tegen Otto. 'Maar ik hou wel van vreemde dingen.'

'Het moet niet gekker worden,' zei Otto.

'Wat moet niet gekker worden, pap?'

Otto grinnikte.

'De "het moet niet gekker" worden is klaar, de pizza voor Katty. Roep jij haar even?'

Gup keek nog een keer naar de man die met de rug naar hen toe op het duin stond en liep daarna naar Katty.

Gup en Lisa fietsten naar de haven. Onderweg nam Lisa foto's met het foto toestel dat ze van Lot had gekregen. Lisa was hier al vaker geweest en wees de weg. Toen ze bij de haven aankwamen zagen ze op een bankje met uitzicht op het water de brikkemikers zitten.

Ze reden hun fietsen tot bij de mannen. Door het geknars van hun remmen deed een van de vier, Bastiaan, zijn ogen open. Hij glimlachte en stak zijn duim omhoog. Daarna keek hij naar zijn kameraden en hield zijn duim tegen zijn lippen ten teken dat ze niet het minste geluid moesten maken. Hij wurmde zich tussen Janko en Roy uit, schudde de stramheid uit zijn ledematen en liep een eind bij het bankje vandaan. Gup en Lisa volgden hem.

'Laat die slaapkoppen maar snurken, dat hebben ze nodig.'

Lisa en Gup knikten.

'Wat hebben jullie nodig?' vroeg Bastiaan.

'Zie je aan ons gezicht dat we wat nodig hebben?', vroeg Lisa.

'Niet alleen aan jullie gezicht maar ook aan jullie armen en benen, aan je houding en als ik goed kijk zie ik het zelfs op jullie voorhoofd staan.'

Gup en Lisa keken elkaar aan.

'We hebben niets nodig,' zei Lisa.

'Hij kan wel wat gebruiken,' zei Bastiaan geheimzinnig en wees op Gup.

'Hoe kunnen we op de makkelijkste manier op Ondermaat komen?'

Bastiaan stuurde een paar seconden naar Gup.

'Vliegen, met de zeemeewen mee,' zei hij op een grappige manier.

'En de op een na makkelijkste manier?', vroeg Gup.

'Wat wil je daar doen dan?'

'Vragen aan de zeemeewen of ze ons terug brengen,' antwoordde Gup.

Bastiaan schudde zijn hoofd. 'Die zullen dat niet doen, daarvoor vinden ze het veel te fijn om Ondermaat,' zei hij. 'Nou, vertel eens.'

'We willen kijken of de boot van Geert er nog ligt.'

De Brikkemikker draaide zich om. Hij tuurde over het water naar de uitgang van de haven. Daarna krabde hij aan zijn hoofd.

'Weet je,' zei hij. Daarna zweeg hij. Hij liep naar de rand van de kade, ging op de stenen zitten en liet zijn voeten vlak boven het water bungelen.

'Weet je,' zei Bastiaan nog een keer. Daarna was hij weer stil. Hij pakte wat een handvol hele kleine steentjes van de grond en gooide ze gedachteloos in het water. Ze kwamen tikkend in het water, als woorden die je niet kunt verstaan.

'Er is voor jullie een manier om er te komen en daarvoor ben je aan het juiste adres. Ik kan je er brengen. Ik hoef zelf niet mee op Ondermaat. Dan blijf ik wel in de boot zitten. Weet je,' zei hij nog een keer. 'Misschien is het eindelijk tijd om die boot inderdaad weer een keer te vinden. Misschien is het eindelijk tijd om die boot aan te pakken. Ik ga met jullie mee. Wanneer willen jullie?'

'Ik wil nu wel,' zei Gup.

Lisa schrok even maar daarna glimlachte ze.

'Dan ga ik mee,' zei Lisa.

Bastiaan schreef op een stukje papier een boodschap voor zijn kameraden en stopte dat tussen twee planken van het bankje.

'Zo doen we dat als we elkaar wat willen zeggen,' zei hij terwijl Gup en Lisa achter hem aan liepen naar een houten sloep. 'We laten briefjes achter voor elkaar waar op staat hoe laat we bij het bankje zijn, of waar we zijn als de anderen ons willen bereiken.'

Bastiaan hielp Gup en Lisa aan boord, haalde uit een verborgen luik iets dat op een sleutel leek en startte de motor. De beide vrienden gingen op een bankje zitten waarna Bastiaan als een echte schipper de boot de haven uit, de zee op voer.

De zee was kalm toen ze langs de kust voeren tot de plek ter hoogte van het bungalowpark waar ze over zouden steken.

'Klaar voor de oversteek?' vroeg Bastiaan.

Gup knikte. Hij had een knoop in zijn maag maar hij wist niet waarom. Drie meeuwen begeleiden hen op hun overtocht. Ze hoopten waarschijnlijk op wat brood. Ze kwamen tuffend en pruttelend dichterbij Ondermaat en de meeuwen lieten hen met rust toen ze de boot aan land schoven.

Bastiaan maakte de boot met een lang touw vast aan een strandpaal waar een doodshoofd in was gekerfd. Aan de paal hing ook een gerafelde vlag. Ook hierop een doodshoofd met twee botten als een kruis er onder. Er onder stond "Scheer je weg."

'Jullie zijn hier niet welkom,' grijnsde Bastiaan.

Lisa haalde haar schouders op.

'Wij zijn niet alleen. Dat doodshoofd wel.'

'Veel plezier samen. Zie je de boot al?'

Gup en Lisa knikten, zwaaiden naar Bastiaan die zijn pet van zijn hoofd haalde en zijn schedel krabde. Door het zachte strandzand baanden Gup en Lisa zich een weg over de zandplaat. Gup raapte wat schelpen op en maakte van één een fluitje.

'Kijk,' zei Gup. 'Daar ligt je opa's boot.'

Gup rende het laatste stuk en werd vlak voor ze bij de boot waren ingehaald door Lisa.

Het was een vreemd gezicht. De boot lag hier midden op het eiland alsof iemand hem met reuzenhanden had opgepakt en met kunst en vliegwerk tussen drie daarvoor geplante meerpalen had geklemd.

'Hier is net iemand geweest,' fluisterde Gup. 'Kijk maar.' Hij wees naar voetafdrukken die rond de boot te zien waren. Ook zagen ze de resten van een houtvuur en hing er in wat vroeger de kajuit was een shirt.

'Hee! Is hier iemand?' riep Lisa.

Een stuk hout werd verschoven en er verscheen een hoofd van een jonge vrouw uit het dek. Ze had lange blonde haren, een mooi rond gezicht met een twinkeling in haar heldere ogen en ze gaapte een verschrikkelijk lange gaap.

'Yep,' zei het hoofd stoer. Soepel trok ze zich op uit het gat en ging wijdbeens op het dek staan.

Ze had een lang shirt aan met het woord "Robin" er op dat dienst leek te doen als pyjama.

'Niet gelezen?' vroeg ze. 'Scheer je weg stond er toch?'

'Ik ben te jong om me te scheren,' zei Gup gevat.

'Wat doe jij hier,' vroeg Lisa brutaal.

'Leg eerst maar eens uit wat jullie hier doen?' daagde de jonge dame uit.

'Het schip terugbrengen.'

De stoere meid bromde.

'Hou je me voor de gek?'

'Nee,' zei Gup. 'We gaan dit schip terugvaren naar het hoofdeiland.'

Een overdreven bulderlach weerklonk.

'Toe maar weer. Jullie komen hier op een stuk land waar je niet mag komen, maken me zeer tegen mijn zin wakker en zijn van plan om mijn huis te verslepen. Het moet niet gekker worden.'

Daarna sprong ze zo van de boot in het zand tussen de twee verbouwede vrienden in.

'En waarom wil je deze schuit hier weg hebben?'

Ze krabde zich door het haar en schudde de lange lokken een beetje uit de war. Haar gezicht kwam dichtbij dat van Gup. Met opgetrokken wenkbrouwen scande ze zijn gezicht. Daarna was Lisa aan de beurt.

'Jullie laten je niet weggagen volgens mij.'

'Wil je dat graag?' vroeg Gup.

Daar ging ze niet op in. Ze rende een paar rondjes om de boot, deed wat rek en strekoefeningen en ging toen in het zand zitten.

'Heet je Robin?' vroeg Gup.

'Hoe weet je da...?'

Daarna keek ze naar beneden en lachte.

'Wie zal het zeggen. Lijkt er wel op hè? En jullie.'

Gup wees met zijn neus.

'Lisa. En ik ben Gup.'

'Weten we dat ook weer. En hoe zit dat met deze boot? Die ligt hier al zestien jaar. En nu kom je hem halen? Daar moet je dan een verdraaid goede reden voor hebben. En voordat deze boot zeewaardig genoeg is om de overkant te halen dan moet er heel wat water naar de zee stromen.'

Robin grinnikte om zichzelf. Daarna draaide ze zich om, klom aan boord van het schip en verdween in het ruim.

Lisa haalde haar schouders op.

Gup en Lisa keken naar de boot en hadden de tijd om het beter te bekijken. De verf was op verschillende plekken afgebladderd. De opbouw zag er goed uit met een kajuit waarvan het leek of die gisteren nog geleverd was.

Het anker was bijna helemaal onder het zand verstopt en de ankerketting die de boot op zijn plek moest houden blonk.

Vanuit de boot hoorden ze geluiden die ze niet thuis konden brengen. Even later kwam Robin naar buiten waarna ze naast hen ging zitten.

'Vertel!'

Gup haalde zijn schouders op.

'Er valt niets te vertellen. Deze boot is van haar opa Geert. Of was. En nu willen we weer dat hij van opa Geert wordt.'

Robin mond zakte open van verbazing.

'Je opa?' fluisterde ze tegen Lisa. 'Geert zei je? Toch niet Geert G. Teisem wel?'

Het was een wonderlijk tafereel. Drie zwijgers, een boot op het droge van een onbewoond eiland, een blauwe ochtendlucht met wat spierwitte wolken die voorbijdreven en krijsende meeuwen die even verder op het strand in gevecht leken te zijn met elkaar. Hun geschreeuw overstemde de stilte van de drie.

Het aller vreemdste vond Gup de omslag die hij had gezien bij Robin. Van de stoere meid die ze daarnet was leek ze te zijn veranderd in een nadenkend klein meisje.

Een paar keer hief ze haar hoofd op om wat te gaan zeggen maar telkens leek ze haar voornemen weg te slikken.

Gup stond op.

'Mag ik je fotoestel even hebben?' vroeg hij aan Lisa. Die gaf het hem zonder wat te vragen. Gup liep om de boot en maakte van alle kanten foto's. Lisa klom aan boord zonder dat Robin er wat van zei en voelde met haar voeten hoe stevig het dek was. Op twee plekken kraakte het maar het hout was stevig genoeg om haar te dragen. Ze ging voorop de boot staan en liet zich glimlachend door Gup op de foto zetten terwijl ze haar armen spreidde en deed alsof ze op volle zee de zoute zeedruppen probeerde te ontwijken die opspatten en haar probeerden te raken.

'Kom eens,' zei Gup.

Lenig liet Lisa zich zakken in het zand. Gup wees naar een plek op de voorkant van het scheepje. Daar stond de naam van de boot, bijna helemaal weggeschuurd door wind, zout en water. Nog net leesbaar stond er "Fanny."

'Dat is de naam van je oma,' zei Robin die achter ze was komen te staan.

'Hoe weet jij dat?'

'Dat weet iedereen die hier komt,' ontweek Robin de vraag van Lisa.

'Hier komt toch nooit iemand?' vroeg Gup.

Robin knikte.

'Bijna nooit. Alleen als je toestemming hebt om hier te komen mag je hier zijn.'

'En dat heb jij?' Lisa keek Robin strak aan. Die lachte en knikte.

'Ik doe hier onderzoek. Pannenkoeken?'

Lisa en Gup keken elkaar aan.

'Heb je die dan?' vroeg Lisa.

'Ik heb meel, eieren en ik heb melk. Ik heb een pan en boter en ik heb vuur. Dus ja, ik heb pannenkoeken.'

Robin ging zonder dat de twee ja hadden gezegd aan de slag om pannenkoeken te maken. Gup veegde met zijn hand over de naam van het schip en nam er een paar foto's van. Daarna haalde hij een boekje en een pen uit de rugtas en ging samen met Lisa een lijstje maken.

“- de boot moet naar het water

- de boot moet drijven
- naar het eiland
- plek om de boot te repareren
- of hier repareren”

Lisa knikte en pakte de pen af. Daarna schreef ze heel groot onder het lijstje “HELP”

Gup glimlachte.

‘Ik wist niet dat dit ding zo groot was.’

Lisa tuurde naar de zee. Ze staarde, schudde haar hoofd. Ze zag wat op een eindeloze vlakke tussen de boot en het water, nam een handvol zand en liet het van haar ene in haar andere hand vallen. Ze herhaalde het een paar keer en keek toen naar de boot.

‘Dat krijgen we zonder hulp niet voor elkaar.’

Robin had ondertussen een kampvuur gemaakt aan de andere kant van de boot en zong vals een liedje over zee en zout water en blauwe wolken die over het water dreven.

“Water zout en wolken blauw

zand vol schelp

ik hou van jou.”

Gup en Lisa gingen op het geluid en de geur af en zagen hoe ze een pannenkoek door de lucht gooide en hem soepel in de pan ving.

‘Waarom prikken jullie niet een kaartje op het prikbord van de supermarkt?’

‘Hoe bedoel je?’ vroeg Gup.

‘Jullie willen mijn huis naar het eiland brengen. Maar dat gaan jullie niet redden. En je wilt je opa toch niet vragen, wel? Dan plaats je toch een berichtje...’

Robin liet de pannenkoek op een bord vallen.

‘Ik heb maar een bord,’ verontschuldigde ze zich.

‘Dit is jouw huis niet.’

Robin glimlachte. Ze smeerde wat jam op de pannenkoek, rolde hem op en sneed hem met een soepele beweging in drie stukken. Ze hield de twee het bord voor en nam zelf ook een stuk. Met volle mond begon ze aan een tweede pannenkoek. Het smaakte prima. Gup klopte met zijn vuist op de wand van het schip. Hij had geen idee waarom. Misschien wilde hij gewoon voelen hoe het voelde.

‘Het is inderdaad mijn huis niet. Het is mijn schuilplaats zolang ik hier onderzoek doe. Je mag wel even binnen kijken hoor. Maar dan moet je niet op de rommel letten.’

‘Mensen die dat zeggen hebben vaak helemaal geen rommel,’ zei Lisa.

Robin begon onbedaarlijk te lachen. Ze verslikte ze daarbij in het laatste stukje pannenkoek dat ze even daarvoor in haar mond had gestopt.

Het proesten hield aan tot Robin spugend het restje pannenkoek in het zand spuugde.

‘Zo, dat hebben we ook weer gehad,’ zei ze alsof het de normaalste zaak van de wereld was dat ze zich verslikte.

‘En als je hier nu alleen bent en je stikt?’

Robin keek Gup aan.

‘Dan ga ik dood. Dat hoort bij het leven, weet je, dood gaan.’

Gup schudde zijn hoofd, klom met Lisa aan boord en daalde langs een wrakke trap het verrassend lichte ruim in. Robin had niets te veel gezegd. Binnen was het een puinhoop. Kledingstukken lagen verspreid over de vloer, aan de kant lag een matras met twee knuffels en her en der lagen boeken. Het enige dat nette was een tafel die in het midden van de ruimte stond. Keurig gestapeld wat boeken en papier. In het midden van de tafel een placemat met daarop een vel papier. Rechts er naast lag een zwarte fineliner en een potlood. Aan de bovenkant van het papier een stukje gum en een puntenslijper. De stoel die er bij stond was aangeschoven. Het was een groot contrast met de rest van het hok.

Gup zag dat er op het blaadje geschreven stond:

“Waarom eilanden wandelen.”

Daaronder een schets van twee eilanden. Hij herkende het hoofdeiland en het subeiland.

‘Nog een pannenkoek?’ hoorde hij Robin achter zich vragen.

Gup knikte.

‘Waarom wandelen eilanden eigenlijk?’ vroeg hij.

‘Dat is wat ik hier onderzoek. Ik zet het onderzoek voort dat hier jaren geleden al een keer is begonnen maar nooit is afgemaakt.’

‘Waarom niet?’ vroeg Lisa.

Gup staarde door een patrijspoort naar buiten. Hij wist waarom niet.

‘Omdat de onderzoekster dood is. Dat was je oma.’

Alleen het smakken van Robin was hoorbaar. Voor de rest was het stil in het ruim. Heel stil.

Het smakken van Robin stopte. Ze stikte deze keer niet maar trok de stoel achteruit en ging zitten.

'Jullie moeten terug en ik moet aan het werk.'

Gup keek vragend naar Robin.

'Ik wil meer weten.'

Robin schudde haar hoofd.

'Ik ook. Maar nu niet. Sommige dingen hebben tijd nodig. Dit eiland had tijd nodig om te ontstaan en om me toe te laten. Deze boot had tijd nodig om zich een plekje te veroveren. Het eiland laat deze boot niet zo maar gaan. Dan heb je zelf al wel door. Ga eerst maar eens aan de slag met jullie lijstje en als je antwoorden hebt dan kom je maar terug. Dan gaat ons gesprek ook verder.'

Het klonk zo resoluut dat Gup en Lisa er niets tegen in brachten. Twee zeemeeuwen vlogen om het tweetal heen toen ze zwijgend terugliepen naar Bastiaan. Die vroeg helemaal niets en duwde zwijgend de boot het water in waarna ze over de kalme zee terug naar de jachthaven voeren.

Lisa en Gup pakten hun fietsen nadat ze Bastiaan hadden bedankt. Die mompelde dat het goed was en liep naar het bankje waar de drie andere brikkemikkers in een heftig maar onverstaanbaar gesprek waren gewikkeld. Toen Bastiaan er bij kwam staan keken de anderen hem aan en zwegen.

Gup keek achterom en zag dat de drie met hun ogen de ogen van Bastiaan zochten.

'En wat gaan we nu doen?' vroeg Lisa.

'Hulp zoeken om ons lijstje af te werken.'

'Dat zal nog niet meevallen,' zei Lisa.

Gup schudde eerst zijn hoofd en keek daarna nog een keer achterom.

'Soms lijkt het of dingen tegen vallen terwijl ze achteraf meevielen.'

Lisa schudde haar hoofd.

'Wanneer je zo aan het raadselen bent dan vraag ik maar niet verder,' zei ze.

Gup lachte. 'Dat kun je in dit geval ook beter niet doen.'

Katty liep als een kip zonder kop rond in de buurt van haar kantoor. Ze wilde met iedereen die bij de pizzabus kwam een praatje maken maar er kwamen gewoon te veel mensen. Ze wilde graag meer leven bij haar vakantiepark en dat kreeg ze omdat de mensen aan elkaar door vertelden dat je er een pizza kon kopen. Het werd gezellig druk op het strandje voor de pizzabus van Gup en Otto.

‘Lot had weer ruzie met haar vader,’ zei Otto. ‘Ik weet niet of we hier lang blijven. Het was geen goed idee om bij hem in huis te logeren.’

‘Waar hebben ze ruzie om dan?’

Otto haalde zijn schouders op.

‘Omdat zijn hoofd geen hoofd is maar een blok graniet. Zijn hersenen zijn keihard geworden. Daar kom je met een sloopkogel nog niet door.’

Otto rolde het deeg voor een nieuwe pizza uit.

‘Hij heeft ruzie met iedereen. Met Katty om zijn huisje dat op haar park staat. Met de Brikkemikkers om weet ik waarom. Met Giselle en Harm om weer een andere reden maar hij kan niet uitleggen waarom hij ruzie met ze heeft. Sterker nog, hij vindt dat ze ruzie met hem maken, of gemaakt hebben.’

‘Hij heeft geen vrienden dus,’ zei Gup.

Otto knikte.

‘Al niet meer sinds zijn vrouw is gestorven.’

‘Kan Lot hem dan niet helpen?’

‘Dat wil ze wel maar juist daar gaan de ruzies over omdat opa Geert zegt dat hij van niets en niemand hulp nodig heeft. Hij mompelt dat hij altijd tegen de bierkaai heeft moeten vechten en dat niemand naar hem luistert. Hij is boos op alles en iedereen.’

Op dat moment kwam Lot bij de pizzabus. Gup kon zien dat ze had gehuild. Otto sloeg een arm om haar schouders en ging met zijn vinger over haar wang. Ze glimlachte even.

‘Onmogelijk om tot hem door te dringen,’ fluisterde ze.

Gup stapte de bus uit.

‘Ik ga even een eindje lopen,’ zei hij. ‘Wil jij het over nemen?’

Lot knikte.

Gup ging naar het kantoor van Katty omdat hij wist dat Lisa daar was. Die hielp Katty met opruimen. Of eigenlijk deed ze het zonder Katty want die had het te druk met te doen of ze het druk had. Lisa had een tafel leeggemaakt waar allerlei papieren op lagen. Ze had een paar bakjes gevonden en daar de brieven en rekeningen en andere schrijfsels in gelegd.

‘Wanneer we hulp willen hebben dan moeten we misschien een briefje ophangen in de supermarkt,’ stelde Lisa voor.

‘Wat wil je er op zetten dan?’

Lisa haalde haar schouders op. Ze schoof Gup een briefje onder ogen.

“Hulp gevraagd bij het opknappen van een boot.

Inlichtingen bij Gup van de pizzabus.”

Gup las het briefje.

‘Dat kunnen we zeker proberen en ik heb nog een ander idee.’

‘Wat voor plan heb je dan?’

‘We gaan op bezoek bij Giselle en Harm want ik denk dat zij ons wel kunnen helpen.’

Lisa vroeg niet verder. Ze liep met Gup mee het kantoor uit.

‘Mogen we je fietsen weer even lenen?’, vroeg Lisa aan Katty.

Katty stak haar duim omhoog en ging dan verder met het gesprek dat ze voerde met een vaste bezoeker van het park. Ze fietsten eerst naar de supermarkt en hingen het briefje op een mededelingenbord. Tien minuten daarna zetten Lisa en Gup hun fiets tegen een muur van het juttersmuseum. Ze liepen over een pad. Aan weerszijden lag het vol met spullen. Reddingboeien, netten, vlaggen en plastic kratten. Aan het eind van het pad stonden Giselle en Harm. Ze stonden over een houten kist gebogen en draaiden zich om toen ze Gup hoorden kuchen.

‘Nee maar, visite. Als dat Lisa en Gup niet zijn, nietwaar wel Harm?’

Harm sloot vlug de kist en ging er op staan.

'Deze schipperskist is groot genoeg voor mij dus ook groot genoeg voor al mijn verhalen.'

'Behalve als je verhalen te overdreven zijn, dan kunnen ze er onmogelijk in, nietwaar wel Harm.'

Harm knikte.

'Natuurlijk schat, dan kunnen ze er niet in.'

'Kennen jullie alle verhalen van het eiland?' vroeg Gup.

Harm knikte.

'Hoe kan iemand nou alle verhalen kennen? Harm denkt wel dat hij alle verhalen kent maar dan heeft hij veel meer van die hutkoffers nodig om ze allemaal op te bergen. En die heeft hij niet, nietwaar wel Harm?'

Harm knikte.

'Naar welk verhaal zijn jullie op zoek?'

'Naar een verhaal dat opa Geert eigenlijk moet vertellen', zei Lisa.

Giselle en Harm keken elkaar aan.

'Opa Geert vertelt geen verhalen,' zei Harm. 'Hij heeft ooit besloten dat hij zijn mond op slot ging doen. Hij heeft alle verhalen die hij had laten varen.'

'De dag nadat...' begon Giselle.

'Oma is begraven,' vulde Lisa aan.

'Hij heeft alle verhalen aan boord van de "Fanny" geladen,' zei Gup.

'Dat zou best eens waar kunnen zijn, nietwaar wel Harm.'

'Wat is er dan gebeurd?' vroeg Lisa.

Harm en Giselle schudden driftig hun hoofd.

'Dat zul je hem moeten vragen, nietwaar wel Harm.'

Harm knikte en sprong van de kist.

'Willen jullie een rondleiding door mijn museum?'

Gup en Lisa knikten uitbundig.

In het museum kwamen Lisa en Gup er al vrij snel achter waarom opa ruzie had met Giselle en Harm. Vlak bij de ingang hing een bord.

“Fanny” stond er op.

Harm zag dat de twee er naar keken.

‘Dat bord vond ik een keer aan de vloedlijn waar ik het toen heb gejut. We denken dat dit bord voor op de kajuit hing en er afgevallen is tijdens de overtocht van de boot naar Ondermaat. Het is hier vlak bij aangespoeld en ik heb het meegenomen. Je opa en ik waren goede vrienden. We hebben heel wat samen gejut. Hij was misschien nog wel fanatieker dan ik want hij zag onder elke zandkorrel iets dat hij kon gebruiken. Een stukje touw, een dop van een fles, een tinnen blikje waar Russische kaviaar in had gezeten. Hij vond muntstukken die toeristen hadden verloren en oorkingen. Hij vond mooie plankjes hout. Daar heeft Fanny de kast in hun huisje van gemaakt. Daar kon ze haar aantekeningen in achter laten.’

‘Die hebben ze nooit terug gevonden trouwens’, zei Giselle. ‘Wist je dat je oma onderzoek deed naar het wandelen van het eiland?’

Lisa knikte.

‘Je opa heeft een hele tijd gezocht naar de aantekeningen van je oma. Hij dacht dat ze in de kast in een van de verborgen plekjes lagen. Ze had een paar geheime laatjes gemaakt, dat vertelde ze lachend aan iedereen. Harm had Fanny nog geholpen, nietwaar wel Harm?’

Harm knikte.

‘Maar waarvoor wilde hij die aantekeningen dan gebruiken?’ vroeg gup.

‘dat zul je toch echt aan Geert moeten vragen. Misschien wil hij ze gewoon terug, alleen maar omdat ze van Fanny waren,’ zei Harm.

‘Waarom zijn jullie geen vrienden meer dan?’ vroeg Lisa.

Harm wees met zijn neus naar het bord.

‘Ik had het bord opgehangen als een soort van eerbetoon aan je oma. Dat was me een wijfie. Ze dacht altijd overal over na. Ze kon je de mooiste vragen stellen en ze wist je echt te laten nadenken. Ik vond het bord en heb het samen met Giselle opgehangen. Terwijl we daar mee bezig waren kwam Geert binnen om een kop koffie te halen en wat te kletsen. Hij zag wat we aan het doen waren en eiste dat we het bord weghaalden. Het was zijn bord, zei hij. Hij vond het verschrikkelijk dat we het bord in het museum wilden hangen. Ik snapte echt niet wat hij bedoelde en dacht dat hij een grapje maakte. Ik moest zelfs lachen om wat hij zei maar hij was serieus. Hij begon te schreeuwen en het eind van het liedje was dat hij zei dat hij hier nooit weer zou komen.’

‘En tot nu toe heeft hij zich er aan gehouden,’ zuchtte Giselle. ‘Nietwaar wel, Harm?’

Harm knikte.

Gup keek om zich heen.

‘We willen de boot opknappen,’ zei hij toen.

Giselle maakte een sprongetje en kneep Harm in zijn arm.

‘Hoe bedoel je dat?’ vroeg Harm.

‘We zijn op Ondermaat geweest bij Fanny,’ zei Lisa.

‘We willen graag dat opa Geert er weer mee gaat varen,’ vulde Gup aan.

‘Hoe wil je dat voor elkaar krijgen?’ vroeg Giselle.

‘Ik denk dat we daarvoor dat bord ook nodig hebben,’ zei Gup en hij wees naar het bord waar

“Fanny” op stond. ‘En misschien nog wat andere spullen uit het museum die we kunnen gebruiken.’

‘Dat is een bijzonder plan, nietwaar wel Harm.’

Harm knikte dit keer niet. Hij dacht na. Hij balde zijn vuisten en het leek of hij vocht tegen tranen. De groeven in zijn gezicht werden dieper, de rimpels in zijn voorhoofd maakten dat het leek of hij heel diep nadacht.

‘Je mag alles in mijn museum hebben. Je mag pakken wat je nodig hebt als je denkt dat je die oude gek kunt helpen.’

Giselle kneep Harm nog een keer in zijn arm.

‘Alles mag je hebben, nietwaar wel, Harm?’

Ditmaal knikte Harm wel en gaf zijn vrouw een kus boven op het hoofd.

'Ik ben niet zo goed in bouwen maar als jullie hulp nodig hebben om die schuit weer zeewaardig te maken dan ben ik je man.'

Gup schudde zijn hoofd.

'Daarvoor hebben we een ander idee.'

Lisa keek naar Gup.

'Is dat zo?', lachte ze. 'Daar weet ik niets van.'

Nu was het Gups beurt om te grinniken.

'Ik wist er tot voor een paar minuten geleden ook niets van,' hikte hij.

'Laat maar weten wat jullie van plan zijn,' zei Giselle.

'Nu niet maar kom vanavond maar bij de pizzabus. Dan maken we een paar "het moet niet gekker worden-pizza's" en zullen we meer vertellen.'

'Ik ben benieuwd', zei Harm.

'Ik ben net zo nieuwsgierig als jij bent Harm,' lachte Gup.

Daarna verlieten Lisa en Gup het museum, stapten op de fiets en lieten Harm en Giselle hoofdschuddend achter.

Gup dacht zo diep na dat Lisa het niet na kon laten om hem aan te stoten. Gup verloor bijna zijn evenwicht en reed met zijn fiets door de berm naast het fietspad. Zijn stuur stuiterde Gup kwam los van zijn zadel. Hij trapte op de rem, stapte van zijn fiets, legde die neer en ging in de berm zitten. Lisa liet zich naast hem vallen. Ze hadden uitzicht op het hoge duin en Gup deed een grasspriet in zijn mond.

‘Ik denk dat we dat briefje weer van het mededelingenbord kunnen afhalen,’ zei Gup kalm.

‘Waarom denk je dat dan?’

‘Omdat ik denk dat we hulp genoeg kunnen krijgen.’

‘Het lijkt me een keer goed, Gup, dat je je geheimzinnigheid even weg gooit en me precies zegt wat je bedoelt.’

Gup maakte de veters van zijn schoenen vast alsof hij tijd rekte en keek Lisa aan.

‘Van Harm en Giselle kunnen we krijgen wat we nodig hebben. En we vragen de Brikkemikkers of ze willen helpen. Janko zei zelf dat ze wrakkige houten schepen opknappen zodat die weer kunnen varen. Volgens mij hebben ze niet veel meer te doen dan op het bankje in de haven te zitten en te sjoelen. Misschien vinden ze het wel leuk om ons te helpen.’

Lisa glunderde.

‘Kom, dan gaan we meteen naar ze toe.’

Ze ging staan en trok Gup overeind. Zo snel als ze konden fietsten ze naar de haven. Het bankje was leeg. Teleurgesteld fietsen ze langs de hangplek van de Brikkemikkers. Lisa remde opeens zo dat Gup tegen haar fiets aanreed.

‘Wat doe je nu?’ vroeg hij.

Lisa legde haar fiets neer en liep naar het bankje. Ze haalde een briefje uit de ruimte tussen twee hij planken. Nadat ze het had open gevouwen lachte ze.

‘Fanny vaart binnenkort weer. Vanavond komen we een pizza eten. De Brikkemikkers.’

Lisa juichte en sloeg haar armen om de hals van Gup.

‘Je smooit me.’

Lisa pakte haar fiets, stopte het briefje in haar broekzak en als twee uitgelaten jonge honden reden ze slalomend om elkaar terug.

Bij de supermarkt stopten ze even om het briefje van het mededelingenbord te halen. Gup liep naar de ingang. Net op dat moment kwam de man naar buiten die ze eerder hadden gezien bij het huisje van opa Geert. De blik van de man was hem bijgebleven toen die om had gekeken nadat hij bij het huisje vandaan liep. Gup keek de man in het gezicht. Wat hem als eerste opviel was de perkamenten huid van zijn gezicht met een paar heldere vochtige bruine ogen die diep in de oogkassen lagen.

Ze keken nieuwsgierig naar hem. De neus van de man was groot en zat vol putjes alsof zijn perkamenten huid op verschillende plekken was doorboord. Of zoals het oppervlakte van de maan. De lippen van de man stonden strak waarbij het leek of hij wilde lachen maar de lach niet kon laten doorbreken. De man had wel wat weg van een zeeman die hij ooit in een tijdschrift had gezien. Maar waar die zeeman een kleppet op had zag Gup hier glinsterend grijze haren. Lisa kwam er bij staan.

‘Kunnen jullie mijn hulp gebruiken?’ vroeg de man fluisterend tussen zijn strakke lippen door.

En toen Gup en Lisa stil bleven vroeg hij:

‘Zullen we samen aan de slag?’

‘Je bent tot nu toe de enige die hierop heeft gereageerd.’

‘Ik neem aan dat dat een ja betekent?’

‘Ik ken u niet. U bent niet van hier.’

‘Klopt. Dus?’

De man draaide zich om. Hij trok zijn schouders even op en liep dan weg.

Gup schrok. Dit was niet zijn bedoeling. Eigenlijk moest hij blij zijn dat er nog iemand was die hen wilde helpen. Hij volgde samen met Lisa de man. Ze gingen naast hem lopen met hun handen, net als de man, op hun rug.

‘Hoe heet u eigenlijk?’

‘Je mag je zeggen hoor, liever geen u. En ik heet Burt. Met een ‘u’, niet met een ‘e’.

Gup grinnikte.

'Dat is toch het Engels voor vogel?'

Burt glimlachte.

'Ik denk dat mijn moeder van vogels hield. Net als mijn dochter', voegde hij er aan toe.

'Stoere naam.'

Burt keek verrast.

'Stoer?' Burt hield zijn pas in en keek langs zijn lichaam naar beneden. 'Je moest eens weten hoe niet stoer ik ben.'

'We zouden het fijn vinden wanneer je helpt. Vanavond gaan we beslissen wat we gaan doen en hoe,' zei Lisa.

'Kom een pizza eten om een uur of zes,' vulde Gup aan.

Burt knikte.

'Ik zal er zijn,' mompelde hij. 'Ik zal er zeker zijn.'

Om zes uur had zich een bont gezelschap bij de bus verzameld. Otto en Lot maakten pizza's, de Brikkemikkers zaten op een paar plastic stoelen in het zand en Burt stond wat achteraf, alsof hij niet zo goed raad wist met zichzelf. Giselle en Harm waren ook van de partij. Lisa en Gup hadden Otto en Lot bijgepraat over hun plannen. Lot was een eindje gaan lopen om alleen na te kunnen denken. Nu stond ze in de bus en riep Lisa en Gup dichterbij.

'Ik vind dat jullie iets heel moois hebben bedacht. Ik heb geen idee hoe mijn vader reageert als hij hoort wat we van plan zijn en eigenlijk interesseert me dat ook niet. Jullie hebben dit bedacht. Ga er gewoon mee door.'

Lisa glimlachte en Gup keek naar de helpers. Katty kwam poolshoogte nemen.

'Wat een mooie club. Gaan jullie iets leuke doen samen?'

'We gaan de boot van opa Geert opknappen,' zei Lisa. Katty keek nadenkend.

'Daar is heel wat voor nodig,' zei ze alleen maar.

'Dat heb je mooi gedacht, Katty. Vertel eens waarom je dat vindt,' zei Gup. 'Ben je de laatste tijd op Ondermaat geweest om de boot te inspecteren?'

Katty werd een beetje rood in haar gezicht.

'Dat niet,' zei ze. 'maar dat zou je toch denken nadat die boot daar al vijftien jaar ligt.'

'Zestien jaar ligt hij daar,' mompelde Burt. 'Het is zestien jaar, elf maanden, bijna twaalf maanden geleden dat Fannie door dat stomme ongeluk om het leven kwam.'

Lot keek naar Burt.

'Hoe weet je dat zo precies?'

Burt haalde zijn schouders op.

'Ieder van ons weet dingen maar we weten niet wat de ander weet. Wanneer we dat zouden delen weten we pas bijna alles.'

Het klonk raadselachtig maar Lot nam er genoeg mee en stelde geen verdere vragen.

Katty nam een punt pizza van Otto aan.

'Wa gn jullie dun? Hoe gan jullie t unpukken,' zei ze met volle mond.

'Hoe we het gaan aanpakken?', vroeg Gup. 'Mijn idee is dat de Brikkemikkers en Burt naar het eiland varen en daar de "Fanny" zo opknappen dat ze drijvend naar de wal kan. Dat is eerst genoeg om opa Geert een rondje om het eiland te laten varen.'

'Als opa dat wil,' zei Lisa.

'Als ik wat wil,' hoorden ze opeens roepen.

Van achter de pizzabus kwam opa Geert tevoorschijn. Hij keek chagrijnig en had de pet heel duidelijk verkeerd op zijn hoofd staan. Zonder op antwoord te wachten nam hij weer het woord.

'Ik wil niets. Ik wil alleen dat jullie mijn huis verlaten. En wel meteen,' schreeuwde hij tegen Lot.

Wat niemand verwacht had gebeurde.

Lot kwam de bus uit en ging vlak voor haar vader staan. Heel kalm keek ze haar vader aan.

'Stop met die onzin,' zei ze. 'Je meent er namelijk helemaal niets van. Als je niet met ons in een huis wilt zijn dan zoek je zelf maar even een andere plek. Ga maar een tijdje in je vakantiehuis wonen als je last hebt van mensen. En ga dan even nadenken of de mensen ook last hebben van jou. Je bent onuitstaanbaar met je zotte gedrag. Je gedraagt je als een klein kind dat zijn zin niet krijgt. Wat zit je eigenlijk dwars? Zeg het maar want iedereen waar je problemen mee hebt staat hier.'

Opa Geert werd rood. Zijn gezicht stond op knappen. Hij priemde zijn wijsvinger naar Lot en schreeuwde.

'Blijf van Ondermaat af. Het zand van Ondermaat blijft op Ondermaat. Daar wordt het strand hier niet mee opgehoogd, versta je.'

Lot deed een stap achteruit en duwde de priemende vinger van haar vader naar beneden.

'Zij,' riep hij en wees naar Katty, 'wil het zand van Ondermaat gebruiken om het strand op te hogen. Alleen maar om haar vakantiepark te redden van de ondergang. Maar Fanny ligt op Ondermaat dus daar blijft iedereen van af. Het is haar plek.'

De vinger ging naar beneden, de pet ging dieper over zijn ogen waarop Geert zich omdraaide en vertrok.

Katty wilde hem tegenhouden om wat tegen hem te zeggen maar hij keek zo giftig dat Katty op zij ging.

'Het eiland mag niet meer wandelen. Mijn vakantiehuisje moet blijven staan en mag niet in de golven terecht komen. Hoor je me, dat mag nooit.'

Opa Geert liep weg. Eerst in hoog tempo maar na dertig meter ging hij langzamer lopen. Opeens stond hij stil. Hij liet zijn schouders zakken en sjokte daarna verder, in de richting van de zee.

Niemand ging achter hem aan, ze begrepen allemaal dat hij alleen wilde zijn of alleen moest zijn.

Niemand zei iets. Ze durfden Lot niet aan te kijken. Lot zuchtte.

'Dit was nodig', zei ze. 'Nu weten we tenminste wat hem dwars zit.'

Otto deed een poging om van onderwerp te veranderen.

'Iemand een stuk pizza?' vroeg hij.

'Alleen als het een frikfrakpizza is,' zei Lot. Daarna keek ze om zich heen.

'Mijn vader wil dus wel dat het strand wordt opgehoogd omdat hij zijn huisje niet aan de golven wil verliezen. Maar hij wil niet dat het zand dat daarvoor nodig is van Ondermaat wordt gehaald. Was dat de bedoeling dan?' vroeg ze aan Katty.

Die schudde haar hoofd.

'Daar is wel sprake van geweest, een paar jaar geleden maar ik heb ze van dat onzinnige plan afgepraat. Die oude gek denkt dus dat ik dat wil. Wat een domkop.'

'En hij vindt dat Ondermaat van zijn schip is. Hoe is de Fanny daar eigenlijk terecht gekomen?'

Janko keek naar zijn Brikkemikkers.

'Geert denkt dat de storm zijn schip daar op het eiland heeft gesmeten. Dat krijg je niet uit zijn botte kop. Maar als hij na had gedacht wist hij heus wel dat dat niet kon. Het ligt precies in het midden tussen drie meerpalen geklemd. Dat is helemaal niet het werk van de natuur geweest.'

'Dat hebben jullie gedaan,' zei Gup.

De vier brikkemikkers knikten.

'We vonden de boot die was aangespoeld op Ondermaat en hebben hem op het midden van het eiland gelegd.'

'Jullie zijn sterk,' zei Lisa.

Bastiaan grinnikte.

'En we hebben een sleepboot om eiland gevaren en met een sleepkabel de Fanny het eiland op getrokken. Dat was op die manier geen probleem.'

'Dus zo kunnen jullie hem er ook af krijgen?' vroeg Gup.

'Moet geen probleem zijn. We moeten eerst wel kijken of de boot nog sterk genoeg is.'

'Wanneer gaan jullie dat doen dan?' vroeg Lisa.

'Morgenvroeg,' antwoordde Janko.

'Dan moeten jullie eerst Robin wel waarschuwen anders schrikt ze zich een hoedje wanneer jullie de boot gaan bekloppen.'

'Robin, wie is dat nou weer?', vroeg Janko.

'Mijn dochter,' zei Burt. 'Robin is mijn dochter. Ze woont tijdelijk op Ondermaat in de boot. Robin doet onderzoek.'

'Naar het wandelen van het eiland,' vulde Gup aan.

'Precies zo als oma Fanny ooit deed,' zei Lisa.

Iedereen keek Burt met open mond aan.

'Iemand nog een stuk pizza?' vroeg Otto snel.

Het gezelschap had lang doorgepraat. Iedereen wist wat er van hem of haar werd verwacht. Gup liep met Lisa en Lot naar het huis van opa Geert. Otto wilde even alleen zijn en rommelde wat in de pizzabus.

‘Goed gedaan,’ zei Lot tegen Lisa en Gup.

‘Wat doen we eigenlijk?’ zuchtte Lisa.

‘Jullie proberen wat nog nooit iemand is gelukt: mijn vader bereiken.’

‘Ik heb zin om weer naar Ondermaat te gaan,’ zei Gup. ‘Morgen met de Brikkemikkers mee om te zien wat zij van de boot vinden. De rest komt wel.’

Lot sloeg haar arm om de schouders van Lisa. Toen ze thuiskwamen was opa er niet. Lot haalde haar schouders op, liep naar boven en zag dat Geerts pyjama, de tandenborstel en de tandpasta er niet meer was.

‘Hij is naar het huisje op het park. We laten hem mooi met rust.’

De volgende ochtend werden Lisa en Gup al om zeven uur opgehaald door Bastiaan. Hij had een oude rammelende limousine bij zich waarvan het een wonder leek dat hij nog kon rijden. Bastiaan opende de achterdeur voor Lisa en liet haar instappen terwijl hij zijn hand tegen zijn pet aantikte. Daarna liep hij om de auto heen en opende het andere portier voor Gup. Langzaam reden ze naar de haven waar een boot klaar lag om ze naar Ondermaat te vervoeren. Burt had Robin gewaarschuwd dat ze er aan kwamen. Hoe hij dat had gedaan wisten ze niet maar toen ze de boot aan land schoven hielp ze mee om hem vast te leggen.

‘Welkom in mijn wereld, welkom op Ondermaat,’ riep ze plechtig en maakte een diepe buiging. ‘Ik heb dit keer geen pannenkoeken maar ik heb wel opgeruimd.’

De Brikkemikkers, Robin en de twee vrienden liepen naar de boot.

‘Dus jullie hebben de boot hier op deze manier neergegooid,’ zei Robin. ‘Tenminste, dat heb ik van Burt begrepen.’

‘Gooien was het wel niet helemaal maar zo te zien hebben we hem hier wel goed neergelegd,’ zei Wieger.’

‘Was je vergeten hoe hij hier lag?’, vroeg Lisa.

‘Ik ben hier nooit meer aan wal geweest,’ zuchtte Wieger. ‘Wel vaak langs gevaren maar wat heb ik hier nu te zoeken?’

‘We zijn hier geen van vieren ooit nog terug geweest’, zei Roy.

‘Ik wel,’ lachte Bastiaan. ‘om deze twee doorzetters de boot te laten onderzoeken.’

‘Volgens mij is er niets met de boot aan de hand,’ zei Robin.

‘Hoor haar, je klinkt alsof je verstand hebt van boten die zestien jaar op het droge liggen.’

Robin lachte waarna ze heel serieus keek.

‘Volgens mij kun je er zo mee weg varen. Ik heb het idee dat de boot goed onderhouden is.’

‘Hoezo denk je dat?’ vroeg Bastiaan.

‘Toen ik hier kwam vond ik een gereedschapskist en een paar planken. Ik vond een hamer op het dek en het rook naar beits.’

De Brikkemikkers lachten Robin uit en sloegen elkaar op de schouders.

‘Dat zou mooi zijn want dan zijn we snel klaar,’ zei Roy.

Maar hoe dichter ze bij de boot kwamen, hoe stiller de mannen werden.

‘Wat heb ik nu aan mijn boei hangen?’ riep Janko.

‘Alle vuurtorens op een rij nog aan toe,’ mompelde Roy.

‘Wanneer eb overgaat in vloed is het stil in mijn hoofd,’ zei Wieger.

‘Wanneer ik dit niet zou hebben gezien zou ik het niet hebben geloofd,’ mopperde Bastiaan.

Lisa en Gup keken verbaasd naar de vier mannen en luisterden naar hun ongelooft.

De vier liepen naar de “Fanny” en gingen bijna met hun neus tegen het hout aan staan.

‘Wat is hier gebeurd?’ vroeg Janko aan de andere drie.

Die haalden, alsof ze het hadden afgesproken, op hetzelfde moment op dezelfde manier hun schouders op.

‘Deze boot is gaaf van buiten, en dat na zestien jaar,’ mompelde Janko.

‘Hier is iemand aan het werk geweest om de boot goed te houden,’ zei Bastiaan.

Robin lachte.

'Ik was het niet hoor.'

Niemand hoorde wat ze zei.

'ik wil de binnenkant wel eens zien,' zei Janko.

'Hier is wat bijzonders aan de hand,' zei Bastiaan.

'Je mag gerust zeggen dat hier wat vreemds aan de hand is,' zei Janko.

'Sommige dingen wil je weten maar je weet nooit of je er achter komt,' zei Wieger.

'Gekke dingen hoef je niet te zoeken, ze vinden jou wel,' zei Roy raadselachtig.

In optocht liepen de brikkemikers goedkeurend om de boot heen. Robin nam Lisa en Gup mee, het dek van de boot op.

'Wist jij dat deze boot zo goed is?' vroeg Gup aan Robin.

Ze haalde haar schouders op.

'Ik had wel het idee dat er wat gedaan was aan "Fanny" maar dat het er zo goed bij lag wist ik ook niet. Ik ben biologe en ik heb geen verstand van schepen.'

'Alleen van wandelende eilanden,' zei Lisa.

Robin aaide Lisa over haar hoofd.

'En van pannenkoeken bakken,' zei Robin.

Robin dook in het ruim van de boot. Lisa en Gup volgden. Boven hun hoofd hoorden ze de Brikkemikers aan boord klauteren en niet veel later kwamen ze naar beneden.

'Het moet niet gekker worden, zou Katty zeggen', zei Janko. 'Het ruikt hier helemaal niet muf. Het is hier droog en goed verzorgd. Wat is hier eigenlijk aan de hand?'

Robin keek om zich heen.

'Ik heb gewoon opgeruimd,' zei ze guitig.

Janko hoorde helemaal niet wat Robin zei. Hij was te verrast over de goede staat waarin de boot zich bevond.

'Het lijkt er op Fanny zonder al te veel problemen zeewaardig te maken is.'

'Dat is toch mooi?', vroeg Lisa.

'Dat is ongelooflijk. Zelfs de onderkant is gaaf. Degene die hier aan de slag is geweest heeft beschermend materiaal onder de boot door getrokken. Dat moet een heel karwei zijn geweest,' zei Bastiaan. Hij wreef in zijn ooghoeken. Gup zag dat zijn ogen rood werden van de tranen die hij probeerde binnen te houden.

De Brikkemikers keken elkaar aan.

'Vanmiddag?' vroeg Roy.

'Vanmiddag is een mooi moment tussen de morgen en de avond,' zei Wieger. 'Ik hou wel van de middag, zeker als het dan vloed is na een rustige eb. Ik hou van de middag die mooie stukken hout brengt aan de vloedlijn en van de zon die dan licht tussen de wolken door knipoogt. Ik hou van...'

'We snappen het', zei Janko en stopte zijn vriend even in de maag. 'Vanmiddag dus gaan we aan de slag om Fanny weer tot leven te laten komen.

'Mogen Lisa en ik hier bij Robin blijven terwijl jullie alles klaar maken om Fanny weer te laten varen?'

'Alleen als jullie de boot heel laten,' grinnikte Roy.

Daarop gingen de Brikkemikers van boord. Bastiaan kwam even later terug met drinken en krentenbollen en zette dat op het dek. Hij gaf Gup en Lisa een high five, schudde zijn hoofd en liep dan met verende pas door het zachte zand terug naar zijn kameraden.

Robin zette thee. Gup keek toe hoe ze het water in een theepot goot en een theezakje in het kokende water liet zakken. Robin roerde het theezakje rond en keek glimlachend naar Gup.

‘Waar ga jij dan wonen?’ vroeg Gup.

‘Ik verlaat Ondermaat. Ik heb genoeg informatie verzameld. Eigenlijk ben ik hier al meer dan een maand klaar maar ik vond het hier prima. En ik vind het fantastisch dat deze boot weer gaat varen. Ik ben van deze ruimte gaan houden. Het voelt alsof deze boot leeft. Ik kan merken dat hier in is geleefd. Gek hè?’

Lisa schudde haar hoofd.

‘Dat soort dingen zegt mijn moeder ook altijd. Ik denk dat mijn opa en oma veel met de boot hebben gevaren en ik weet uit de verhalen van mijn moeder dat ze gek op elkaar waren.’

‘Je oma heeft hier ook gewerkt, net als ik,’ zei Robin.

‘Hoe weet je dat?’ vroeg Gup.

Robin haalde het theezakje uit het water, legde dat op een schoteltje en wenkte de twee terwijl ze naar een wand van de boot liep.

‘Kijk hier maar eens. Iemand moet toch deze tekening hebben gemaakt.’

Op de wand stond een tekening. Het leek of het er ondiep in was gekrast met een spijker. Vaag zichtbaar waren lijnen te zien. Hokjes leken het die getekend waren. Een verzameling rechthoekige blokken, niet allemaal even groot, met vaak in het midden een rondje. In een van de vierkanten was een kruisje gekerfd.

‘Ik heb echt geen flauw idee wat het is. Het lijkt op een flat. Ik heb ook een tijd gedacht dat het een plattegrond ergens van was. Maar dat dacht ik toen ik boeken las over piraten,’ grinnikte Robin.

Lisa ging met haar vingers over de inkervingen.

‘En aan mijn oma kunnen we het niet meer vragen.’

Robin schonk thee in terwijl Gup voor de wand bleef staan. Hij deed een stap naar achteren en schudde zijn hoofd.

‘Ik heb er ook een tekening van gemaakt,’ zei Robin. ‘Ik moet het hier wel ergens hebben.’ Ze zocht tussen haar spullen. Lisa en Gup dronken van de thee.

‘Hier heb ik hem,’ riep Robin uitgelaten. Ze hield een groot vel papier voor zich en legde die op de vloer tussen hen in.

Met zijn drieën bestudeerden ze de tekening.

‘Wanneer je het zo neerlegt lijkt het inderdaad wel op een plattegrond. Misschien bedoelde ze hier Ondermaat mee,’ zei Lisa.

Robin schudde haar hoofd. ‘Dat heb ik ook een tijdje gedacht maar Ondermaat heeft niet zulke hokken, de vorm klopt niet en we weten niet of je oma hier ook een tijd heeft doorgebracht.’

‘Mag ik hem straks meenemen?’, vroeg Gup.

Robin knikte.

Ze dronk haar thee op.

‘Willen jullie me helpen om mijn spullen van boord te krijgen?’

Gup en Lisa gingen meteen aan het werk. Tassen vol spullen brachten ze naar buiten. Lisa ging in het zand staan en pakte de spullen van Gup en Robin aan. Binnen 20 minuten hadden ze alles in het zand gezet. Robin nam de twee mee op een ontdekkingsstocht over Ondermaat. Ze liepen langs de waterkant waarbij Robin zo nu en dan bukte en wat opraapte. Ze liet Gup en Lisa verschillende schelpensoorten zien. Ze wees de kinderen op het verschil in vliegen tussen een kokmeeuw en een zilvermeeuw en ze vertelde over de wolken die overdreven. Ze aten krentenbollen en dronken wat en liepen met blote voeten door het water tot het moment dat er een sleepboot in de buurt van Ondermaat voor anker ging. De sleepboot lag zo dat die in het verlengde van de Fanny lag.

Tegelijkertijd met de sleepboot kwamen ook de Brikkemikers met hun vaartuig aan de kust waarna er vijf mannen uitgelaten en met veel kabaal naar de “Fanny” liepen.

Naast de vier brikkemikers was ook Burt, Robins vader, meegekomen. Hij kwam, mede door zijn slepende been, achteraan.

‘Dit wordt makkelijk,’ zei Janko. ‘We hebben het al helemaal uitgedacht. We brengen straks een paar kabels aan land en maken die vast aan de hijsdoeken.’

'Hijsdoeken?' vroeg Lisa.

Wieger wees naar de romp van de boot. 'Iemand heeft hijsdoeken onder de boot door getrokken. Dat moet een heel werk zijn geweest. Er is hier iemand bezig geweest die op de een of andere manier het idee had dat de "Fanny" ooit weer zou gaan varen. De kabels maken we vast aan de lussen van de hijsdoeken. Het lijkt of de boot dan in een harnas zit waar hij niet uit kan ontsnappen. Maar voor dat we daarmee aan de slag gaan moeten we deze drie palen uitgraven. Dus hebben we scheppen meegenomen.'

Burt had zes scheppen bij zich.

'Leek me een goed idee om ze uit jullie schip mee hier naar toe te nemen,' mompelde hij.

Roy sloeg Burt voorzichtig op zijn schouderaars.

'We waren zo opgewonden dat we vergaten om ze uit de boot hiermee naar toe te nemen. Goed dat jij er aan dacht.'

Burt glimlachte.

'Kan de sleepboot de palen er niet uittrekken dan?', vroeg Gup.

Burt keek hem aan.

'Goed idee maar we moeten wel een beginnetje maken anders knappen de meerpalen als luciferhoutjes af.'

Burt had de zes scheppen in de grond gestoken. Hij nam een van de scheppen in de hand en begon, of het zijn dagelijks werk was, het zand bij de palen weg te scheppen. Jarno, Roy, Robin en Wieger hielpen. Bastiaan ondertussen maakte contact via een walkie talkie met de kapitein van de sleepboot. Niet veel later maakte een rubberboot zich los van de sleepboot en bracht een bemanningslid de uiteinden van verschillende kabels naar Ondermaat.

Gup stond er met Lisa bij en keek er naar. Opeens kneep hij zijn ogen samen en keek naar Lisa. Hij voelde de tekening die hij van Robin had gekregen en maakte een sprong van plezier.

'Wat heb jij nou?', vroeg Lisa.

'Ik heb niets. Ik ben iets,' mompelde hij.

'Wat ben je dan?'

'Opgewonden. Ik weet waarvan de tekening een plattegrond is,' riep hij.

'En aan je gezicht te zien ga je me dat niet vertellen,' zei Lisa.

Gup lachte.

'Nog niet,' zei hij. 'Nog niet.'

Het ging allemaal veel sneller dan iedereen had verwacht. De hijsdoeken waren op een professionele manier onder de boot door gehaald. Het maakte het raadsel alleen nog maar groter maar er was geen tijd om daar bij stil te staan. De meerpalen werden vakkundig uit het zand getrokken, de kabels werden op aanwijzingen van het bemanninglid van de sleepboot op de juiste plekken aan het hijsdoek vastgemaakt. Rond de achterkant van de boot kwam een extra hijsdoek zodat ook daar kabels vastgemaakt konden worden om de boot te trekken en niet veel later kwam er beweging in de "Fanny". Het was een vreemd gezicht. De voorkant van de boot gleed door het zand alsof ze door het water ging. De sleepbootkapitein liet de kabels strak staan zodat er de spanning op stond die er voor zorgde dat de boot heel langzaam maar zeker zijn plek verliet.

Robin had tranen in haar ogen omdat haar huis werd weggehaald. Burt deed een arm om haar schouder en pinkte ook een traantje weg. Gup stond te juichen, samen met Lisa en de Brikkemikkers liepen naast de boot mee, alsof ze van plan waren om hem rechtop te houden. Bastiaan had via de walkie talkie de hele tijd contact met de kapitein van de sleepboot.

Van een afstand keken Gup en Lisa toe. Het was een mooi maar vreemd gezicht. Een schip dat door het zand voer, de zee op de achtergrond en nog verder zagen ze Taksil liggen. Het hoge duin keek toe en zestien jaar nadat de "Fanny" hier door de Brikkemikkers was achtergelaten werd ze terug in zee gesleept. Niemand twijfelde dat de boot zou drijven en toen de boot los kwam van de zeebodem juichte iedereen. De sleepbootkapitein liet een hoorn klinken en iedereen sloeg elkaar op de schouders, ze gaven high fives en ze lachten. De Fanny lag weer in het water, ze dreef weer. Nu nog achter de sleepboot die haar naar de haven zou slepen maar het zou niet lang meer duren voor ze weer op eigen kracht zou varen. Tenminste, dat was de verwachting.

In de haven zaten Otto en Lot op het bankje van de Brikkemikkers. Ze hadden van een café iets verderop een tafel en stoelen mogen lenen. Ze zagen de sleepboot met de "Fanny" de haven binnen komen. Aan boord van de Fanny stond Janko achter het roer. Ze hadden gemerkt dat ze het roer moesten repareren en tijdens de tocht waren de Brikkemikkers nog een keer door de boot gelopen waarbij ze goedkeurend alles beklopten en bekeken. De boot had niet veel extra onderhoud nodig, dat was al gebeurd door de grote onbekende.

Giselle en Harm kwamen bij Lot en Otto staan.

'Dat is een mooi gezicht, nietwaar wel Harm.'

Harm knikte.

'Mirakels mooi,' zei hij.

De sleepboot meerde aan en de Fanny kwam er achter te liggen.

Iedereen kwam van boord en ging op de stoelen bij Otto en Lot zitten. Janko schudde telkens zijn hoofd.

'Ik kan het echt niet begrijpen. Die boot is zo puntgaaf,' zei Wieger. 'Alsof de tijd stil heeft gestaan. Alsof de wind om de boot is gevlogen en de wolken geen zoet water hebben geplensd. Het is of de zeewind geen zoute bries tegen de romp heeft blazen en of de boot bevroren is in de tijd.'

'Je zegt het mooi Wieger,' zei Otto. 'Maar wat is er zo bijzonder aan dan?'

'Er is iemand geweest die de boot heeft onderhouden. Dat kan niet anders', zei Bastiaan. 'Wij hebben heel wat boten opgeknapt maar deze hoeft bijna niet gerepareerd te worden. Alleen het roer. En een nieuwe motor waarschijnlijk.'

Gup keek naar Harm.

'En misschien moet er nog een bord op de kajuit komen. Een bord dat er misschien ooit af is gewaaid en is aangespoeld.'

Harm grinnikte en liep naar zijn bakfiets. Uit de bak haalde hij een stuk laken waar duidelijk iets in zat verborgen. Toen hij het kleed weghaalde zag iedereen het bord dat in het museum hing, het bord met Fanny er op.'

'We hoeven nog maar een ding te doen,' zei Otto.

'Dot bord er aan vast maken, nietwaar wel Harm,'

Harm knikte.

'Dat bedoel ik niet,' zei Otto. 'We moeten Geert zo ver krijgen dat hij weer gaat varen.'

De hoerastemming was opeens verdwenen. Iedereen zat somber naar het tafeltje te kijken. Alleen Gup was vrolijk.

'Ik weet hoe we dat voor elkaar kunnen krijgen. tenminste, als het klopt wat ik denk dat ik weet.'

Wieger stak zijn duim op.

'Je kunt net zo mooi vaag doen met woorden als ik kan,' complimenteerde hij.

Gup gaf een seintje aan Lisa en Robin die hem volgden naar de kaderand.

'Ik denk dat ik jullie hulp nodig heb.'

'Vertel wat ik voor je kan doen,' zei Robin.

'Lisa's oma was met hetzelfde bezig als jij. Over dat eilanden wandelen en het gevaar daarvan voor die kant van het eiland waar de zee steeds meer land neemt. Weet jij hoe lang het nog duurt voordat het vakantiepark van Katty en dus ook het huisje van opa in gevaar komen?'

Robin zuchtte.

'Ik denk wel dat ik het weet. Ik heb het berekend maar ik heb eigenlijk meer informatie nodig, meer gegevens. Er is nooit iets echt vastgelegd bij officiële instanties omdat ze van het bestaan van het probleem niet waren doordrongen. Je oma is er wel mee bezig geweest maar na haar dood heeft niemand haar aantekeningen gevonden. Die zouden me helpen. Wat ik heb berekend is dat er wel binnen een jaar zand op het strand moet worden gespoten om er voor te zorgen dat het wandelen stopt. Niets doen zorgt er voor dat de hoge duin niet langer een hoge duin is.'

'Ik denk dat ik weet waar de aantekeningen van je oma zijn, Lisa.'

'Jij bent gek,' zei Lisa.

'Je bent echt helemaal kierewiet,' lachte Robin.

'Mijn opa heeft volgens mij overal gezocht omdat er ook foto's weg zijn, en brieven die mijn oma ooit aan opa had geschreven. Ik weet van mam dat opa en oma elkaar brieven schreven toen ze nog verkering hadden en dat ze verdwenen zijn.'

'Dan hoop ik helemaal dat ik het goed heb,' mompelde Gup een beetje onzeker. 'Kom, we gaan.'
Robin en Lisa zwegen en liepen achter Gup aan.

Katty wachtte het drietal op. Ze stond tegen de slagboom geleund met haar armen over elkaar.

'Het moet niet gekker worden,' riep ze al van ver.

'Het wordt ook niet gekker,' antwoordde Gup.

Katty hoorde helemaal niet wat Gup zei. Ze begon uit te varen tegen het drietal.

'Iedereen is zo maar weg zodat ik hier in mijn eentje een beetje op mijn nagels moet zitten bijten.'

'Hoef niet,' zei Gup maar weer reageerde Katty niet.

'Niemand vertelt me hoe het er met die boot voor staat. Niemand komt hier even langs om me bij te praten.'

Katty zuchtte.

'Bestaat er dan ook afpraten?' vroeg Gup.

Katty fronste haar wenkbrauwen.

'Hoe bedoel je dat?'

'Je zei dat er niemand kwam om je bij te praten. Daardoor dacht ik dat er misschien ook het tegengestelde was van bijpraten.'

'Je bent een wonderlijke jongen,' zei Katty die een beetje tot rust kwam.

Robin en Lisa vertelden wat er die ochtend allemaal gebeurd was. Katty zei tijdens het verhaal meer dan tien keer "het moet niet gekker worden" en keek afwisselend verbaasd, opgewonden en serieus. Haar gezicht leek van rubber. Haar wangen gingen naar binnen, naar buiten, omhoog en omlaag, net als haar neus. Haar ogen stonden op steeltjes, kregen tranen van het lachen en trokken zich terug als ze diep nadacht. Ondertussen liepen ze met zijn vieren naar Katty's kantoor. Terwijl Lisa het verhaal eindigde ontvouwde Gup de tekening die Robin had gemaakt. Hij legde hem op het grote bureau van Katty en keek er nog een keer aandachtig na.

Er waren eigenlijk twee torenflats getekend. Aan de rechterkant een rechthoekige waarbij de hoogte hoger was dan de breedte en aan de linkerkant precies andersom. Hij wenkte Robin.

'In dat vakje staat een kruisje terwijl in die andere een rondje staat.'

Robin knikte.

'Valt je ook iets op aan dat liggende flatgebouw?'

Robin lachte. 'Noem je die twee dingen een flatgebouw. Ik dacht dat het gestapelde kratjes waren.'

'Oh ja, dat zou ook kunnen.'

'Maar of me wat opvalt? Nog niet maar wat zie jij dan?'

Gup wees naar het kruisje.

'Hier is het een kruisje in een flat vol rondjes en bij dat linker bouwwerk zie je een rondje tussen allemaal kruisjes.'

'Verdraaid ja, dat is inderdaad zo. Maar daarmee komen we nog niets verder, of wel?'

'We hebben deze flatgebouwen eerder gezien, Lisa.'

Lisa keek van de tekening naar Gup en trok een vreemd gezicht.

'Alleen is het geen flatgebouw en ook geen kratjes. Ik denk dat het het rechtse flatgebouw de ladenkast is in het vakantiehuisje van je opa en het linkse flatgebouw is...'

'Het keukenblok,' vulde Lisa aan. 'Dat is het vast.'

Robin en Katty keken van de een naar de ander en dan schouderophalend naar elkaar. Ze snapten duidelijk niet wat er gebeurde, zeker niet toen Lisa begon te juichen. Vol enthousiasme sloeg ze haar armen om de nek van Gup en knuffelde hem.

'Echt super is dit zeg,' riep ze waarop Gup haar zacht bij zich vandaan duwde.

'Je tettert in mijn oor,' lachte hij.

'In het vakantiehuisje van opa Geert is een ladenkast en een keuken blokje, gemaakt van hout dat opa heeft gevonden op het strand. In de ruim van het schip stond deze tekening en volgens mij is dat het vooraanzicht van de kast en de keuken. We moeten dus naar het huisje van opa om er achter te komen of het klopt.'

'Misschien hebben we wel een probleem omdat opa in het huisje woont. ik ben benieuwd wat hij gaat zeggen als wij hem vertellen wat we denken.'

Lisa zuchtte.

'Niet zo moeilijk doen, Gup, we gaan er gewoon naar toe.'

'Het moet niet gekker worden Gup. Die meid heeft gelijk. jullie gaan er gewoon naar toe en dan zie je wel.'

Robin stak haar duim omhoog.

'Okay, we gaan,' zei Gup, en het wordt vast niet gekker.'

Lisa liep met Gup over het vakantiepark naar het huisje van opa Geert. Toen ze in de buurt kwamen hoorden ze allerlei vreemde geluiden. Het klonk alsof er spullen op de grond vielen en iemand, opa waarschijnlijk, schreeuwde een aantal keren hard. Lisa hield Gup tegen die wilde kijken wat er aan de hand was. Lisa liet zich op handen en knieën zakken en kroop laag bij de grond om de hoek van het huisje. Zo kon ze ongezien naar binnen kijken. Gup kwam naast haar en van wat ze zagen schrokken ze.

Opa stond midden in de kamer. Hij had laatjes uit de kast gehaald en op de grond neergezet. Verschillende laatjes had hij op de kop gezet en waardoor de spullen die er in hadden gezeten op de grond lagen. Overall lag wat: foto's, ansichtkaarten, knickers, schelpen, stukjes touw en een paar boeken. Gup zag muntstukken en een kapotte fles met een houten scheepje er half uit. Opa Geert maakte een schopbeweging naar een laatje maar hield net op tijd zijn voet in. Met hangende schouders liep hij naar de bank, pakte in de loop er naar toe een flinke stapels foto's van de grond en ging op zijn rug tegen een paar kussens zitten.

Lisa keek naar Gup.

'Ga jij maar,' fluisterde Gup.

Lisa schudde haar hoofd.

'Je moet mee', zei ze kortaf.

Gup knikte.

Lisa opende de deur.

Als door een wesp gestoken schoot opa overeind en legde de foto's achter de kussens. Hij keek verstrooid en geërgerd naar de twee vrienden.

'Wegwezen,' beval hij. Lisa kroop in elkaar maar deed een stap naar voren, het huisje in. Gup kwam naast haar staan.

'Heb je me niet gehoord?' Opa Geert kwam overeind en maakte zich groter. Zijn ogen waren rood, een adertje in zijn linkeroog leek gesprongen. Hij wreef in het oog en wees naar de deur.

'Wegwezen,' herhaalde Gup.

'Wie, ik?', vroeg opa Geert onzeker en verward.

'Nee, dat is wat u zei, dat we moeten wegwezen.'

'Waarom doen jullie dat niet dan. Kinderen moeten luisteren naar hun ouders.'

'Ik luister wel naar mijn moeder maar je bent mijn vader niet, opa.'

Opa Geert maakte een wegwijsgebaar en wreef weer in zijn ogen.

'Stomme kinderen zijn jullie.' Daarna kwam hij dichterbij en wees met zijn vinger naar Lisa. Hij kwam nog dichterbij tot hij vlak bij zijn kleindochter was en wilde wat zeggen maar in plaats daarvan liet hij zijn vinger zakken en kromp in elkaar. Weer maakte hij een wegwijsgebaar, draaide zich om en ging naar het keukentje. Opa pakte drie glazen en toverde een fles ranja tevoorschijn.

'Wanneer je het al niet kunt winnen van kinderen moet je gewoon kind worden,' zei hij en schonk in de drie glazen en bodem ranja. Daarna vulde hij de glazen tot aan de rand.

'Wanneer je wat wilt moet je het komen halen.'

Opa ging door zijn knieën en slurpte een paar grote slokken ranja uit het glas. Vervolgens pakte hij het op en dronk het in een paar teugen leeg. Gup en Lisa volgden zijn voorbeeld.

'Doe mij nog maar zo'n een borrel,' zei hij waarop Lisa nog een glas ranja maakte.

'Je moeder heeft je zeker gestuurd.'

'Nee, ze weet niet dat wij hier zijn.'

'Dat geloof ik niet.'

'Wat gelooft u wel?' vroeg Gup.

'Ik geloof niets van wat iedereen zegt.'

'Dat is niet veel,' zei Gup.

Opa Geert knikte. 'Iedereen is tegen me.'

'Dat zijn wel veel mensen,' zei Lisa.

'Wat weten jullie er ook van. Jullie moeten hier niet zijn. Iedereen heeft ruzie met me. Ze vinden me een oude zeur en een krankzinnige vreemde snuiter. Ze vinden dat ik gek ben en dat ik iedereen links

laat liggen. Ze denken dat ik ze niet allemaal meer op en rijtje heb en dat ik teveel in het verleden leef.'

Opa Geert ging steeds harder praten.

'Ze denken dat ze alles weten. Ze denken echt dat ze alles van me weten. Ze willen zich met me bemoeien.' Elk woord dat opa Geert sprak kreeg een steeds duidelijker nadruk. Hij spuugde elk woord en zijn gezicht werd steeds roder.

'Je ontploft, opa.'

Even kalmeerde opa Geert.

'Ik ben al zo vaak ontploft maar het hielp niets.'

'Mijn vader zegt dat je niet te veel moet ontploffen omdat er anders niet veel van je overblijft,' zei Gup.

'Zo, zegt je vader dat. Wat een wijsheid zeg,' zei opa Geert en schudde zijn hoofd. 'Iedereen heeft zijn eigen wijsheden. Wat is jouw wijsheid Gup.'

Lisa keek naar Gup. Dit leek het juiste moment te zijn. Gup haalde diep adem, heel diep.

'We weten waar u moet zoeken,' fluisterde Gup.

Opa Geert begon met vreemde uithalen te lachen. Hij hinnikte en zijn stem sloeg over.

'Dus jullie denken te weten waar ik moet zoeken. Hoe komen jullie er bij dat ik zoek?'

'Dat lijkt wel duidelijk,' zei Lisa en wees op alles wat op de grind lag.

'Maar u heeft het nog niet gevonden,' vulde Gup aan.

Weer lachte opa Geert op een overspannen manier.

'En wat zoek ik dan, denken jullie?', vroeg hij vanuit de hoogte.

'De aantekeningen van oma,' zei Lisa.

'En de brieven die ze u stuurde toen u allebei nog jong was.'

De lach was meteen verdwenen van opa's gezicht. Met een schuin hoofd keek hij naar de vrienden.

Opa stond op het punt om wat te zeggen maar in plaats daarvan zweeg hij.

'U hebt de laatjes gemaakt maar oma heeft de kast gemaakt,' raadde Lisa. 'U hebt het hout

gevonden aan de kustlijn maar oma heeft het keukenblok gemaakt,' zei Gup.

Opa Geert knikte maar zijn ogen gingen schichtig heen en weer van de kast naar Lisa naar Gup en weer terug naar de kast.

'Fanny kon dat.'

'Maar u was degene die het hout vond,' zei Gup.

Opa Geert knikte.

'Ik hou van het geluid van de golven die op het strand vallen. Van het geluid van de meeuwen die krijsen en me weg proberen te jagen. Ik hou van de geur van de zee en natuurlijk hou ik er van om na de vloed te gaan jatten. Als je eens wist wat ik allemaal wel niet bij elkaar heb gejut.' Hij pakte een laatje en aaide er over. 'Dit hout heeft lang in zee gelegen. Het is geraakt door het zout en verbleekt toen het dobberend over de golven aan het zonnebaden was. Het is meegevoerd door de stroming, misschien wel geraakt door een schip dat toevallig langs kwam. Het was ooit ergens onderdeel van een boom in een land waar ik alleen maar over kan fantaseren. En nu heb ik het in mijn handen, omdat ik het heb gevonden en je oma er een la van heeft gemaakt. Omdat Fanny er een kast van heeft gemaakt. En opeens was ze dood terwijl dit hout nog leeft.'

Hij klopte een ritme op het hout.

'Ze snappen er niets van, als die zogenaamde vrienden van me. Ze weten niet wat het is om zo maar ineens Fanny te moeten missen. Het ene moment was ze er, het andere moment...'

Lisa en Gup durfden niets te zeggen.

'Het is de schuld van die heks', schreeuwde hij opeens waarbij zijn ogen wild knipperden. Het is allemaal de schuld van dat mens van een Ezyerhand. Haar vakantiepark moest groter en groter en moderner en luxer en ze wilde alle huisjes van iedereen kopen. Alles wilde ze hebben. Ze wilde ook dit huisje hebben om het met de grond gelijk te maken en er een van haar krotten op te zetten. Dit huisje is niet te koop, hoe kun je een huisje verkopen waar zo veel herinnering in zit. Elke plank hebben we samen hier naar toe gesleept.' Net zo snel als de woede was gekomen verdween die weer. 'Kijk die plank daar. Er zat een noest in die ik er uit heb getikt met een schroevendraaier. Wanneer je dat schilderij weg haalt kun je door de plek waar de noest zat naar buiten kijken. En daar, die vloerplank. Fanny heeft er ooit een beitel op laten vallen. Als je goed kijkt zie je nog de plek waar de beitel recht op in het hout bleef staan. Dit huisje zit vol met onze herinneringen, Lot.'

'Lisa,' zei Lisa.

Opa schudde zijn hoofd.

'Katty Ezyerhand wilde ons huisje kopen. Ze wilde deze kast afbreken, en de verhoging waar je zo heerlijk in bed naar de regen kunt luisteren. Ze wilde van al deze muren weer planken maken en afvoeren. Dat wilde ik niet, dat wilde Fanny niet, dat wilden wij niet.' Opeens kreeg opa tranen in zijn ogen toen het over Fanny ging. 'Op een ochtend ging je naar buiten Fanny, omdat je het geluid van een graafmachine hoorde. De machinist had opdracht om de ruimte om dit huisje uit te graven voor een nieuwe vakantiewoning. Je was slaperig Fanny en je dacht dat hij kwam om ons huis af te breken. De machinist wist niet dat je achter zijn machine stond toen hij zijn schep rondraaide. De graafbek raakte je, Fanny en je bleef liggen. Ik hoorde de chauffeur schreeuwen. Hij lag op zijn knieën naast mijn Fanny en schreeuwde dat ze weer moest bewegen. Hij schreeuwde dat ze moest opstaan,

dat ze verder moest gaan. Dat ze niet in het zand moest blijven liggen maar dat ze... Maar ze stond niet meer op. Fanny stond nooit meer op.'

'Jij dan opa?'

Opa Geert keek verbaasd naar Lisa en wreef een traan uit zijn linkeroog.

'Wil je meer vertellen opa?'

Opa knikte. 'Wat wil je weten?'

'Over de boot.'

'Over Fanny,' zei Gup.

Opa Geerts gezicht glom. Het leek of hij zich verheugde op het verhaal dat hij mocht vertellen. Hij liep naar de kast en schoof een la naar voren. Gup zag dat de knop die er op zag anders was dan de knoppen op de andere laden. Deze had de vorm van een kruis.

'Zoals deze plek van ons was, of is, hadden we naast ons vaste huis nog iets voor onszelf. Ik mocht van Fanny de boot naar haar noemen. Ze was ooit naar Taksil toe gekomen met een boot. Om onderzoek te doen. Ze kwam en we zagen elkaar voor de eerste keer op het strand, op ons strand. Het was tijdens de overgang van vloed naar eb en we liepen zo maar naast elkaar. We kwamen in gesprek en ik vroeg of ze met me mee wilde varen. Ze was zo mooi en je moeder lijkt zo veel op haar Lisa. Ze kwam hier om onderzoek te doen naar het wandelen van het eiland en ik snapte totaal niet wat ze deed en waarom. Wanneer we op de boot voeren legde ze me alles uit en ik luisterde. Zoals zij naar mij luisterde wanneer ik vertelde over de wolken, de zee, de meeuwen en Ondermaat. Dat werd onze rustplek als we geen zin hadden in andere mensen om ons heen. Soms in de zomer namen we hout mee en bouwden een hut op Ondermaat. Daar sliepen we dan, op de plek waar de "Fanny" nu ligt.'

Gup en Lisa keken elkaar aan maar ze zeiden niets.

'Op een dag heb ik door Harm een bord laten maken. Er stond "Fanny" op en ik heb het aan de kajuit vast gemaakt. Ze vond het geweldig en zo bleven we bij elkaar.'

'Je oma was bijzonder, Lisa, en ik wilde niet snappen dat ze dood was. Voor mij had het op datzelfde ogenblik geen zin meer om ooit nog te gaan varen met "Fanny". Op het eiland vertellen ze het verhaal dat ik de Fanny heb losgemaakt van de kade en dat ze toen naar zee is gedreven, naar Ondermaat. Er gaat het verhaal dat ze tijdens een ziedende storm precies op het midden van het eiland is terecht gekomen. Dat zijn mooie verhalen alleen de waarheid is anders. Ik heb "Fanny" naar Ondermaat gebracht en haar daar achter gelaten. Hoe de boot op het eiland terecht is gekomen, daarvan heb ik geen idee maar ze ligt er nu al zestien jaar. Ik ben er nooit meer naar terug geweest.'

'Dus je hebt de boot met een speciale reden naar Ondermaat gebracht,' zei Lisa.

Opa Geert knikte.

'Fanny ligt op het kerkhof begraven maar eigenlijk had ik het mooier gevonden als ze een zeemansgraf had gekregen, dat ze begraven zou worden op zee, om zo maar te zeggen. Ik heb toen ik jonger was verhalen gehoord waar mensen hun doden in een boot legden en die over een doodsrivier lieten varen naar de overkant. Ze geloofden toen dat er aan de andere kant van de rivier een hemel was waar de doden verder zouden leven. Ik heb "Fanny" over het water gebracht met al onze verhalen verstoppt in het ruim. Al onze belevenissen liggen aan boord op Ondermaat. Dat is nu een eiland vol verhalen en Katty wil Ondermaat afgraven om het strand op te hogen. Dat vreselijke mens.'

'Dat klopt niet, opa.'

'Wat weet jij daar nou van dan?' vroeg opa Geert kribbig.

'Katty denkt inderdaad dat jij dat denkt maar ze heeft verteld dat dat helemaal niet haar plan is. Ze zei ook dat Ondermaat niet wordt afgegraven. Ze gaan het zand een paar honderd meter uit de kust van de zeebodem zuigen en hier opspuiten.'

'Dat meen je niet,' zei opa.

Lisa en Gup knikten.

'Dat menen we wel, en Katty ook,' zei Gup.

Opa keek met een scheef hoofd naar de beide kinderen.

'Eerst zien en dan geloven,' zei hij met een starende blik in zijn ogen waarbij hij zijn lippen in strakke lijntjes had veranderd.

'Weet je nog dat je me een notitieboekje gaf, opa?' vroeg Lisa.

'De gave om je leven te veranderen,' mompelde opa.

'En weet je nog wat ik wilde veranderen?'

Opa Geert knikte somber.

'Dat je wilde dat ik nog een keer met Fanny om het eiland zou varen.' Hij liep daarna door het huisje, ijsberend.

'Hoe kun je nou varen met een boot die zestien jaar stil ligt,' mompelde hij. 'Weten jullie wat het echt is. Ik ben bang dat ik Fanny vergeet. Ik heb herinneringen aan haar maar er komt nooit een nieuwe bij, nooit. Ik ben bang dat ik onze verhalen kwijt raak, dat de eb ze meeneemt en niet teruggeeft als het vloed is. Ik ben bang dat ik niets meer weet en dat wil ik haar niet aan doen. Ik heb

Fanny beloofd toen we dit huisje bouwden dat het ons huisje zou blijven met onze herinneringen er in. Daar zou ze voor zorgen en daarom denk ik dat ze hier misschien wel onze brieven heeft bewaard, samen met haar aantekeningen over de zee en het duin en het eiland. Ik heb er wel vaker naar gezocht maar nooit heb ik iets gevonden.'

'Er komen geen nieuwe herinneringen bij, zei je, opa,' fluisterde Gup. 'Maar misschien zijn er wel verhalen die u nog niet weet. Misschien hebben Bastiaan en Janko en Wieger en Roy verhalen over Fanny. Of misschien hebben Richelle en Harm dingen met haar meegemaakt die ze u wel willen vertellen.'

Weer leek opa te ontploffen maar hij schudde zijn hoofd.

'Dat zijn allemaal nietsnutten. Wat hebben ze voor me gedaan de afgelopen jaren?'

Lisa ging voor haar opa staan en keek boos.

'Hoe vaak heeft u uit uzelf een praatje met ze gemaakt de afgelopen jaren?'

'Ja maar ik...'

'Precies opa, dat zeg je heel goed.'

'Wat zeg ik heel goed?'

'Je zegt de hele tijd "ja, maar" en "ik". Het lijkt of alles om jou draait maar als je wacht tot anderen naar jou toekomen dan heb je het mis. Je hebt ze buitengesloten. Je hebt niet alleen oma op het eiland achter gelaten maar ook je vrienden.'

Lisa sloeg haar hand voor haar mond alsof ze het idee had dat ze te veel had gezegd. Maar opa Geert ontplofte niet. In plaats daarvan ging hij op de bank zitten en nadenkend staaarde hij naar zijn handen.

'Dus je wilt dat ik met "Fanny" ga varen,' herhaalde hij.

'Met de brieven en de aantekeningen van Fanny,' zei Gup.

Opa Geert zuchtte.

'De brieven die ik niet heb.'

'Nog niet,' zei Gup raadselachtig.

Gup haalde de tekening van Robin tevoorschijn en legde die tussen alle spullen uit de laatjes op de vloer. Lisa en hij keken van de tekening naar de achterwand.

‘Oma Fanny heeft die kast en de keuken zelf geplaatst toch?’ vroeg Lisa nog een keer ten overvloede. Opa Geert knikte en kwam nieuwsgierig dichterbij staan. Ook hij keek naar de tekening en daarna naar de wand.

‘Iemand heeft dat nagetekend,’ zei hij.

Gup liep naar de wandkast, naar de plek waar het laatje met de kruisknop uit was gehaald. Hij keek maar zag niets bijzonders. Daarna liep hij naar de keukenkastjes en opende daar het keukenkastje met de ronde knop. Hij opende daarna het deurtje aan de linkerkant er van en zag meteen dat er een verschil was. Het linkerkastje was dieper dan de kast met de deur met de ronde knop. Opa Geert volgde met zijn ogen wat Gup aan het doen was en kwam naast Gup staan toen die weer voor de wandkast stond. Opa voelde met zijn hand langs de zijanten maar vond in eerste instantie niets. Daarna duwde hij met zijn vuist tegen de achterwand. Duidelijk hoorbaar klonk er op hetzelfde moment een klik in het keukenkastje. Haastig liep opa er naar toe waarna hij verbaasd in de ruimte keek.

‘Alle verroeste zeebakens nog aan toe zeg. Hier heb je het gelaten Fanny.’

Opa Geert haalde verschillende papieren uit de ruimte die zo lang achter een wandje van het keukenkastje verborgen was geweest. Gup en Lisa zagen in de gauwigheid foto’s en enveloppen. Ze zagen een notitieboekje en een portemonnee.

Opa hield alles in zijn handen en liep er mee naar de bank.

‘We gaan,’ zei Lisa waarop Gup knikte.

‘Wacht even,’ zei opa, ‘hoe wisten jullie dit?’

Gup keek naar de tekening.

‘Fanny heeft deze schatkaart gekrast in de wand van het ruim van de “Fanny” en Robin heeft hem gevonden.’

Opa schudde zijn hoofd.

‘Ik snap er niets van maar ik hoef het niet te weten, nu nog niet tenminste.’

‘Vanavond maken we een pizza voor je, opa. Dan vertellen we alles wat je wilt weten,’ zei Lisa.

‘Maar we nodigen nog meer mensen uit, of je het leuk vindt of niet,’ vulde Gup aan.

Opa Geert zei niets. Hij had een envelop geopend en haalde er een handgeschreven brief uit. Al zijn aandacht ging naar de brief. Hij had niet eens door dat Lisa en Gup het vakantiehuisje verlieten.

Lisa juichte zonder geluid en rende rondjes door het mulle zachte zand, net zo lang tot ze moe werd en zich in het zand liet vallen. Gup keek naar Lisa en kwam naast haar zitten.

‘We gaan een lekkere pizza maken,’ zei hij.

‘En niet alleen voor opa maar ook voor mijn moeder.’

‘Misschien wil Katty ook wel mee eten, en de Brikkemikkers.’

‘We nodigen gewoon iedereen uit.’

Het was druk bij de pizzabus van Otto en Gup. Iedereen had iedereen bijgepraat. Lot had een hangmat van Katty gekregen en opgehangen. Ze was er in gaan liggen en vrijwel direct in slaap gevallen. Lot had gehuild toen ze het verhaal van Lisa te horen had gekregen en dankbaar had ze Lisa geknuffeld. Otto had zijn schort voorgedaan nadat hij van Katty de opdracht had gekregen om voor eten te zorgen. Hij had ingrediënten voor verse salades en was die aan het schoonmaken en snijden. Ook was hij bezig om voorbereidingen te treffen voor pizza's. Katty had een paar extra tafels neergezet waarbij ze was geholpen door Bastiaan en Wieger. Janko en Roy waren met Burt in de haven gebleven om aan de motor van de "Fanny" te werken. Burt bleek een goede Brikkemikker te zijn. Hij wist genoeg van boten en stak graag de handen uit zijn mouwen, zoveel was snel duidelijk. Giselle en Robin hielpen Katty mee om alles gezellig aan te kleden en Harm was een paar keer heen en weer gereden met de bakfiets om spullen uit zijn museum te halen. Gup en Lisa tenslotte liepen als kippen zonder kop overal tussendoor. Ze wilden wel van alles doen maar er kwam niets uit hun handen. Ze waren te opgewonden om iets af te maken. Otto stuurde ze uit de bus omdat ze donderjaagden, Katty joeg ze uit haar kantoor omdat ze verstoppertje speelden waarbij van alles van tafel afviel. Harm schold op ze omdat ze zonder uitkijken voor zijn bakfiets terecht kwamen en hij nog net op tijd kon remmen. Bastiaan en Wieger tenslotte spraken hen vermanend toe omdat ze door het zand renden dat opstootte en op hun pas gedekte tafels terecht kwam. Iedereen was zenuwachtig en opgewonden.

Lot kwam uit de hangmat en nadat ze zich had gedoucht liep ze naar de pizzabus.

'Ik ga naar mijn vader,' zei ze waarbij ze een glimlach om haar mond had. Daarna liep ze weg, achterna gekeken door een bont gezelschap.

Janko, Roy en Burt kwamen lachend aangelopen.

'We hebben een nieuwe Brikkemikker,' zei Roy.

'Hij kan schuiten repareren, dat wil je niet weten,' zei Janko.

'Dat wil ik juist wel weten,' lachte Otto.

'Deze man heeft gouden handjes,' sprak Roy bewonderend. 'Hij keek samen met ons naar de motor en niet veel later wist hij wat er aan de hand kon zijn.'

Burt stond en bij en haalde zijn schouders op.

'Wat voor werk doe je eigenlijk?', vroeg Otto.

'Hij werkt bij een bouwbedrijf,' zei Robin voor haar vader. Die knikte.

'Ik heb dorst,' zei hij waarop Gup aan iedereen vroeg wat ze wilden drinken en Robin het inschonk samen met Lisa.

'Maar hoe zat dat nou met die plattegrond?', vroeg Janko.

'Mijn oma had een keuken en een wandkast gemaakt in hun huisje, van het hout dat opa Geert had gejut. Maar wat niemand wist was dat ze ook een geheime bergplek had gemaakt buiten de wandkast. Daar bewaarde ze wat spullen in.'

'En jullie zijn er achter gekomen dat de tekening die Robin in het ruim had gevonden eigenlijk een schatkaart was.'

Lisa en Gup knikten.

'Ze was echt een bijzondere vrouw,' zei Harm. 'Toen ze op het eiland kwam zag je meteen dat het niet zo maar een vrouw was. Ze was er gewoon, met haar fladderende jurken en haar lange blonde haar. Ze had een mooi gezicht en heldere blauwe ogen.'

'Ze leek uit op een fee uit een verhaal dat ik als kind las,' zuchtte Wieger.

'Ze kon over de zee staren alsof ze de horizon dichterbij wilde halen met haar ogen,' mompelde Janko.

'Wanneer ze door het dorp liep leek het of iedereen stil stond en naar haar omkeek,' fluisterde Roy.

'Alle mannen keken bewonderend naar de manier waarop ze keek en iedereen luisterde naar wat ze vertelde,' zei Harm.

Lisa lachte.

'Jullie waren allemaal verliefd op haar,' zei ze.

Geen van de mannen zei wat maar of Lisa gelijk had werd niet duidelijk want opeens stond opa Geert, samen met Lot, in hun midden.

'Vroeger kletsten jullie mij de oren van mijn hoofd,' zei opa Geert.

'Vroeger is al wel heel lang geleden, Geert,' zei Wieger.

Weer viel er een stilte.

'Vroeger kun je niet meer overdoen, Wieger,' zei opa.

'Vandaag ook niet,' antwoordde Wieger.

'Vandaag had ik voor geen goud willen missen,' sprak opa.

'Ik ook niet,' mompelde Katty.

'Zo, oude heks. Had jij ook nog wat woorden?'

Katty grinnikte.

'Het moet niet gekker worden. Oude heks vind ik een eretitel, maffe idioot.'

Opa Geert lachte.

'Dat is niet alleen een eretitel, het is ook nog zo. Ik ben een oude idioot die beseft dat er ergens een steekje los aan hem is geraakt.'

'Ik denk dat er meer steekjes bij je los waren, pap.'

'Ik heb ook wat steekjes laten vallen.'

De vrienden van vroeger zwegen. Er viel niets meer te zeggen. Het leek of ze wisten dat er weer iets goed zou komen.

Gup keek met open mond naar wat er gebeurde en zag dat Lisa tegen haar moeder aankroop.

Otto gaf Gup en Robin een teken dat ze een paar pizza's op de tafels konden zetten.

'We hebben een "het moet niet gekker worden pizza" en speciaal voor vandaag de "Brikkemikers pizza". We hebben ook nog een derde soort,' riep Gup. 'Een pizza die de horizon dichterbij haalt en de zee laat fluisteren.'

Iedereen keek naar opa Geert.

'De "Fanny pizza" lijkt me wel een mooie naam.'

Er werd gepraat aan de tafels. De Brikkemikkers konden niet anders. Ze vertelden sterke verhalen waarbij ze de meeste tijd flink overdreven. Giselle schudde telkens haar hoofd en keek naar haar Harm die met opa Geert kletste.

Het werd stil toen Harm het bord tevoorschijn haalde dat ooit aangespoeld was en in zijn museum had gehangen. Met een mooi gebaar gaf hij het aan opa Geert.

‘Nu willen jullie zeker dat ik naar Ondermaat ga om dit bord weer op Fanny te spijkeren,’ lachte opa. Niemand reageerde.

‘En daarna moet ik zeker Fanny weer laten varen.’

Het bleef stil en ze keken elkaar aan met de vraag in hun ogen wie zou gaan vertellen dat “Fanny” in de haven lag.

‘Wat?’ vroeg opa. ‘Heb ik iets gemist?’

Otto zuchtte omdat niemand iets zei. Hij wilde wel wat zeggen maar iemand anders was hem voor.

‘Fanny is niet meer op Ondermaat.’

Iedereen keek naar Burt. Hij had de hele avond niets gezegd maar keek nu naar opa Geert.

‘Hoe bedoel je?’

‘We hebben Fanny van Ondermaat gehaald en haar naar de haven gebracht.’

Opa Geert had zijn mond open en keek niet begrijpend naar Burt.

‘Jij hebt Fanny zestien jaar geleden naar Ondermaat gebracht en de Brikkemikkers hebben haar daar midden op het eiland een mooie plek gegeven. Maar je kleindochter wilde dat je er nog een keer mee zou gaan varen. Dat kan binnenkort omdat we haar naar de haven hebben gebracht.’

‘Jullie maken toch geen grapje, wel?’

Iedereen schudde het hoofd.

‘Maar ze heeft daar zestien jaar gelegen’ zei opa. ‘Na zo’n lange tijd kon ze toch niet meer, kan ze toch, is ze toch niet meer in zo’n goede staat dat ze kan drijven?’

Burt zweeg.

‘Iemand heeft haar al die jaren soepel gehouden,’ zei Janko bewonderend. ‘De romp is gaaf, Geert, de opbouw is prima, het roer doet het nog, het hout is gaaf en iemand heeft er hijsdoeken onderdoor gehaald. Fanny is in prima staat, Geert.’

‘Maar wie heeft dat gedaan dan?’ vroeg Geert.

Iedereen zweeg behalve Robin. Ze keek naar haar vader.

‘Zeg het dan, pap.’

Burt zuchtte.

‘Ik ben elke zomer naar Ondermaat gegaan om voor de boot te zorgen,’ zei hij stilletjes.

Iedereen was met stomheid geslagen.

‘Jij? Maar hoezo dat dan?’ vroeg Janko.

Burt keek opa Geert in de ogen.

‘Ik was er bij toen Fanny stierf.’

Daarna sloeg hij zijn ogen neer.

Opa Geert stond op en liep naar Burt. Hij keek hem diep in de ogen en kneep zijn ogen tot spleetjes.

Daarna legde hij zijn hand zacht op Burts schouder.

‘Jij bestuurde de graafmachine,’ fluisterde opa Geert.

Burt knikte.

‘We hebben samen bij haar gezeten nadat mijn graafmachine haar raakte.’

Opa Geert legde zijn andere hand op de andere schouder van Burt. Burt en opa keken elkaar even aan en vielen elkaar dan in de armen. De twee mannen omhelsden elkaar. Ze huilden snikkend en klopten elkaar op de schouders en op de rug.

Met betraande wangen kwamen ze uit hun omhelzing en keken elkaar aan.

‘Maar waarom?’ vroeg opa. ‘Waarom heb je “Fanny” bewaard?’

‘Wil je het echt weten?’ vroeg Burt.

‘Ik wilde contact met je om te zeggen hoe het me speet maar de politie zei dat je met niemand wilde praten. Je wilde me niet in je buurt hebben en je sloot je af. Dat vond ik verschrikkelijk want ik wilde meer weten van Fanny. Ik wilde weten wie ze was toen ze leefde want ik heb haar alleen maar gezien

toen ze dood was. Ik heb heel lang heel slecht geslapen en wilde weten hoe ze er uit zag. Maar je liet me niet toe. Toch wilde ik wat doen voor jou. En ook voor mezelf eigenlijk. Ik hoorde toen ik later terug was op het eiland wat je had gedaan met de "Fanny" en ik besloot haar op te zoeken. Daar lag ze, op Ondermaat. Toen ik er de eerste keer kwam werd ik overvallen door een hagelbui en moest ik in het ruim schuilen. Daar had ik het gekke idee dat Fanny er was. Ik heb wat spullen naar de boot gebracht en heb er een tijd geslapen. Daarna ben ik zo vaak als ik kon naar Taksil gekomen. Natuurlijk omdat het een mooi eiland is maar het gebeurde gewoon dat ik de "Fanny" opknapte. Ik heb er verder niet over nagedacht. Ik deed het gewoon. En toen Robin ouder werd ging ze mee.'

Burt zweeg. Robin niet.

'Ik wist waarom mijn vader hier naar toe ging en ik wilde graag een keer mee. Zo ben ik verliefd geworden op Ondermaat en Taksil en heb me verdiept in het eiland. Zo kwam ik de naam van Fanny tegen toen ik onderzoek deed naar het wandelen van eilanden. Ze heeft er een paar keer een artikel over geschreven voor de krant. Ik ben ook op zoek gegaan naar haar aantekeningen voor mijn studie maar die heb ik nooit gevonden.'

'Ik heb ze vandaag terug gevonden,' zuchtte opa.

'Het moet niet gekker worden,' mompelde Katty.

'Hoe dat dan?' vroeg Robin.

'Dankzij de tekening die Fanny achter had gelaten in de "Fanny".'

Gup schonk drinken in en tijdens het inschenken vertelde hij aan Robin dat de tekening die ze had gevonden een plattegrond was van oma Fanny die wees naar de geheime bergplaats in het keukenkastje.

Opa Geert haalde de portemonnee uit zijn zak die hij er had gevonden. Hij opende die en haalde er een foto uit.

'Fanny, fluisterde hij en gaf de foto aan Burt. Die knikte en staaarde lang naar de foto van de vrouw die hij nooit levend had ontmoet.

'Ik ben blij dat ik de boot heb onderhouden.'

Wieger nam het woord.

'De Fanny ligt in de haven. We hebben haar inderdaad al heel lang geleden op Ondermaat neergelegd. Op ons mooie tweede eiland waar zoveel meer is dan alleen maar zand. Je moet alleen zien dat daar meer is. We hebben je graag willen veranderen, Geert maar we zijn er in de loop der jaren achter gekomen dat ons dat niet lukte. Veranderen kun je alleen zelf als jij dat wilt.'

Opa Geert ging staan.

'Ik heb aan Lisa een boekje gegeven op mijn verjaardag. Ik heb heel lang nagedacht wat ik er op zou zetten. Weet jij wat er op staat Lisa?'

'De gave om je leven te veranderen,' antwoordde Lisa.

Opa knikte.

'Ik heb altijd wel geweten dat jullie mijn vrienden zijn. Dat jullie "Fanny" op Ondermaat hebben gelegd wist ik wel maar ik wilde niet snappen waarom. Ik was jaloers op jullie omdat jullie vrouwen nog leven. Ik was jaloers op Katty omdat ze wat moois van haar vakantiepark wilde maken en ik dacht dat ze het zand van Ondermaat wilde gebruiken om het strand op te hogen. En Giselle en Harm heb ik nooit meer opgezocht omdat ze een bord van de boot hadden gestolen. Ik wist wel dat het niet zo was maar dat zat in mijn hoofd. En ik heb mijn best gedaan om Lot buiten mijn huis te houden. Een grote vergissing, dat begrijp ik. En kan kom je met Lisa en dan verandert er wat.'

'Dat heb je zelf gedaan pap, door Lisa dat boekje te geven,' zei Lot.

Opa Geert knikte.

'Proost,' zei hij. 'Dank jullie wel.'

Iedereen dronk zijn glas leeg.

Otto wees naar de salades en de koud geworden pizza.

Harm schepte zijn bord vol met een salade en legde er een punt pizza naast.

'Wanneer je weet dat het leven goed is moet je er van genieten,' zei hij. Daarna kreeg hij de foto van Fanny van Burt, keek er naar en gaf hem door. Zo ging de foto door ieders handen om bij Lot te eindigen.

'Dag mam, je hebt pap weer gevonden,' zei ze.

Gup en de anderen ruimden samen op.

'Wie heeft dit zand eigenlijk besteld?' vroeg Gup.

'Zeg het maar eerlijk pap,' zei Robin.

Burt keek zijn dochter vreemd en vertwijfeld aan.

'Goed dan,' zei hij zuchtend. 'Ik was het... niet.'

Gup lachte en de rest grinnikte mee.

'Een van jullie dan?' vroeg hij aan de Brikkemikkers.

'Hoezo zouden wij dat hebben gedaan?' vroeg Janko.

'Omdat jullie wel in zijn voor een geintje.'

'Goed dan,' zij Janko zuchtend. 'Wij waren het... niet.'

'Ik kon het me al niet voorstellen,' zei Giselle, 'want Harm en ik waren het... ook niet, nietwaar wel Harm.'

Harm knikte.

Daarna keek iedereen naar Katty. Die haalde haar schouders op.

'Goed dan,' zei ze, 'ik was het... zelf.'

Even was het stil.

'Het moet niet gekker worden,' riep Gup.

'Dat moet het inderdaad niet,' lachte Katty.

'Dan kun je goed toneelspelen, mevrouw Ezyerhand,' zei Otto.

'Dank je. Ik wilde dat er wat gebeurde. Ik heb vorige week te horen gekregen dat er wat gedaan gaat worden aan het wandelen van Taksil. Ze gaan het strand ophogen zodat deze kant van het eiland de komende vijftig jaar in elk geval niet verloren gaat. En dat wilde ik eigenlijk vieren met een leuk zandstrandje en een pizzabus. Wist ik veel dat Geert aan Lisa een boekje zou geven met een mooie tekst op de voorkant. En wist ik veel dat Lisa haar opa uitdaagde om nog een keer met de boot te gaan varen. Ik wilde gewoon een leuke week hebben.'

'Het moet niet gekker worden,' zei Harm.

'Dat heb je goed gezegd, nietwaar wel?'

Harm knikte.

'Laten we morgen maar verder dromen,' zei Wieger. 'Ik heb het idee dat deze dag te veel heeft gebracht om in een nacht weg te dromen.'

'Dan gaan we morgen verder met dromen,' zei Otto.

Iedereen nam afscheid van iedereen en langzaam werd het stil achter de slagboom en rond de pizzabus. Lisa, Gup en Otto liepen samen stilzwijgend naar het huis van opa waar ze snel hun bed opzochten.

Opa Geert sliep die nacht samen met Lot in het vakantiehuisje. Hij en Lot hadden alles eerst opgeruimd en gepraat. Ze hadden gehuild en gelachen. Lot was lang boos geweest op haar vader om dat hij zijn vrienden zo in de steek had gelaten. Ze was boos geweest omdat hij oma had doodgezwegen voor haar. Ze was boos omdat Lisa nooit de kans had gekregen om oma Fanny te leren kennen. Ze had woedend gezegd dat Lisa oma alleen kende door de verhalen van Lot maar dat het hier, als ze op bezoek waren, leek alsof oma niet bestond en nooit had geleefd. Opa had geluisterd en geknikt en ze hadden troost bij elkaar gezocht. Opa en Lot hadden de wandkast weer netjes gemaakt. Lot vond een lijstje waar een ansichtkaart in zat. Ze pakte de foto van haar moeder en deed die zorgvuldig in het lijstje waarna het lijstje op de tafel kwam te staan.

'Morgen gaan we varen,' zei Geert.

'Morgen gaan we varen,' zei Lot. 'Dat doen we. Lisa en jij en ik.'

In alle vroegte liep opa Geert naar de haven. Alleen.

Heel langzaam liep hij langs het bankje van de Brikkemikkers. Hij liep balancerend over de kaderand waarbij hij over het stille water keek. Hij rook het zout van de zee en ademde diep in. Hij keek en zag opeens dat hij niet alleen was. Hij schudde zijn hoofd want hij zag Janko, Roy, Wieger en Bastiaan. Ze stonden maar wat te staan. Ze zeiden niets maar staarden alleen maar. Harm, Giselle en Katty stonden iets verder schouder aan schouder. Geert slenterde verder en zag Burt waarna hij stil stond en zuchtte. Hij wilde wel wat zeggen tegen Burt maar er was niets te zeggen. Opa kreeg de "Fanny" in het oog. Hij wilde er wel naar toe rennen maar in plaats daarvan vertraagde hij zijn pas omdat hij Gup en Otto en vooral Lisa en Lot zag.

Lisa liep naar haar opa toe.

'Je krijgt het schrift terug, opa. Ik heb het niet nodig en jij hebt laten zien dat je het eigenlijk voor jezelf had gekocht en geschreven. Hier staat "De gave om je leven te veranderen". Je had het niet voor mij geschreven. Je had het voor jezelf geschreven.'

Opa Geert nam het notitieboekje over van Lisa. Daarna keek hij niet meer om en liep naar de boot. Hij haalde diep adem en zei "Dag Fanny."